

ELOFIZETÉS.

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre ... 9 kor.
Egy órára ... 2 kor.

Nyitási közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasútiak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 57.

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

Másfél főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szombat, augusztus 18.

A második honvédegyalozozred Aradon.

— Beszélgetés Barabás Béla főispánnal budapesti utjáról. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Barabás Béla Arad város főispánja tudvalevőleg több napot töltött a fővárosban, hogy Arad legfontosabb és legjelentőségtelegesebb ügyében az illetékes fórumoknál eljárjon. A főispán budapesti útjának rendkívüli eredményeiről számolhatunk be, vannak azonban olyan városi kérdések is, amelyekről ma még nem emlékezhetünk meg, mert a sikert könnyen kockáztathatnánk.

Tudvalevőleg Arad polgárságának egyik legjelentékenyebb ügye a gyulai 2. számú honvédegyalozozred áthelyezése. Az aradi és környékbeli honvédeknek hosszú időn keresztül Lugosra, majd pedig Gyulára kellett bevonulni. A háboru alatt a kettős honvédeket Gyuláról Kolozsvárra, majd Makóra, végül pedig Karánsebesre vándoroltatták és jelenleg is ott állomásozik az ezred, habár legmegfelelőbb helye Aradon volna. Régi kívánsága Arad lakosságának és vezetőségének, hogy honvédeinket visszakapjuk, mert hiszen a honvédekkel együtt a néptelkek is hazakerülnének és így egész csomó családapa, a fiu és férj térhetne vissza elhagyott otthonába, műhelyébe, üzletébe.

Arad főispánja teljes mértékben átértézte ennek a kérdésnek rendkívüli gazdasági és társadalmi szempontból való nagy jelentőségét és minden befolyását érvényesíti is az ezred hazahozatala érdekében. Erre vonatkozólag Barabás Béla a következő nyilatkozatot tette a *Aradi Közlöny* munkatársa előtt:

— Budapesten való időzésem alatt tárgyaltam Szurmay Sándor honvédelmi miniszter ural, aki behatóan informálta ta magát a honvédelmi minisztériumba osztott Dormándy ezredes ural, a kettős ezred áthelyezésének ügye a legjobb uton van; most már csak az a kérdés, hogy a honvédelmi minisztérium saját hatáskörében is elintézheti-e az ügyet, vagy

pedig, ha fontosabb hadi vagy nemzetiségi érdekekbe vág, szükséges lesz e a hadügyi kormány beavatkozása is. A honvédelmi miniszter ur kijelentette, hogy a legmöglegbben támogatja ezt az igazságos ügyet, mert szeretné, ha ugyanolyan közmegelegedésre intéződne el, mint a budapesti 32. gyalozozredé, amelyet tudvalevőleg meghagytak a fővárosban.

Magyar választójogot.

Irta: Barabás Béla, esperes.

Gróf Bethlen István Marosvásárhelyen a főispáni installáció alkalmával azt mondá, hogy az általános, egyenlő és titkosnak Erdély kapujában meg kell állania. Azt hiszem, hogy a magyar kormány azon törekvésében, hogy a titkosságot csak a törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsu városokban, valamint más nagyobb ipari központok részére biztosítja; ugyanaz a gondolat nyert kifejezést, mint a mi a gróf óvásában foglaltatik.

A magyar munkásságnak ez lesz a nemeselevele.

Nemeslevél arról, hogy politikailag érett és nemeslevél arról, hogy magyar nemzeti szempontból megbízható.

Másképpen állunk azonban a nemzetiségekkel. Fájdalom, ez a világháboru nagy csalódásokhozott az ő részéről mi reánk. Nagy csalódásokat, amelyek egészen indokoltá tesszik Bethlen István gróf és hozzá hasonlóknélkülömben jövő sorsán csügö más államférfiaink aggodalmait. A háboru nagy kalesidoszkopja napról-napra újabb meg újabb képet mutat ellenségeink gonosz uervvtről mi felőlünk. És amidőn nézzük e képeket és látjuk a sok hamis beállítást, amelyeknek mesterei a közöttünk élők és velünk sokszor barátságot szándékozó nemzetiségek intelligens férfiai: megfagy bennünk a gondolat, gyökeret vernek lábaink és tétozva nézünk szét magunk körül és kérdezzük: hát még ez is lehetséges volt?

Nem azt akarom én ezzel mondani, hogy nemzetiségeinket zárjuk ki az alkotmányos jogok élvezetéből, mert ezzel éppen ezeréves liberális felfogásunkat, liberális nemzetiségi politikánkat függesztenők föl: amár az egész világ, még ellenségeink is természetesen vannak, hogy azokat igenis

a politikai jogok felfüggesztésével sújtjuk, akik vétkezni mertek, avagy mernek hazánk integritása ellen

és akik a Scotus Viatoroknak adott hamis adatokkal, mindenkit megtévesztő információkkal

elenünk uszították az egész világot,

ugy mutatva be a nemzetiségekkel szemben az egész föld színén leginhumánusabb és legliberálisabb magyar nemzetet mint zsarnokot és elnyomót, aki nem tür hazájában mást, mint magyart és aki éppen ezért nem érdemel kíméletet.

Mivel mi sok csalódásunk dacára sem szakíthatunk ezeréves liberális felfogásunkkal, a mely az első magyar királyról: Szent Istvánról — fiához Imre herceghez intézett politikai levelmeiből — maradt maradt reánk, felkérjük őket, hogy ők szakítsanak eddigi törekvéseikkel és Szent István koronája alatt érezzék magukat velünk testvéreknek és ne ronsák többet a föld egyszerű népét, amely jó nemes és testvérként meg tudja érteni amagyart. Én nagyon jól ismerem az erdélyi oláhokat. Ismerem a vezetőiket és ismerem az agítátoralkat is. Sokat, nagyon sokat tudnék mondani róluk. Mind szintigazságok.

Míg a magyar munkásoknak minden feltétel nélkül megadom a szavazati jogot, a nemzetiségekkel szemben az édesapa óvatosságával kell eljárnom. A köznéptől nem félek.

Tapasztalatomból tudom, hogy az erdélyi oláh az oláh intelligenciát nem szereti.

Gyűlöli. Nem lát benne semmi altruizmust, csak a vagyonosodási törekvéseket és pedig a legtöbbször az ő bőrén keresztül. Ezzel tisztában van minden egyes oláh. A legdurvább anyagi önzését palástolja a nép előtt mindegyik a politizálásal, az uszítással a magyar ellen. Visszaélnék a nép kulturádanságával, sőt anyagi érdekeik szempontjából mesterségesen tenyésztek a babonát még ma is.

A nép egészen bizalmatlan az ő intelligenciájával szemben.

és végtelen hálás a magyar ural szemben, aki érdekődik az ő sorsa iránt és emberszámba veszi őt is. Az oláh intelligenciánál nem eszményi célok lebegnek a politizálásban. Ha a köztársasági intézménysokról gondoskodunk és azok vezetésével teljesen megbízható magyar embereket bizunk meg ha közigazgatási tisztviselőinket a nemzetiségi védőkre a tisztikar krémjéből kiválogatva — ha kell, magasabb fizetéssel — állítjuk be és ha a magyar állam több ingerenciát biztosít magának a pap és tanítóképzésre, améhez teljes joga van, sőt kötelessége:

nyugodtan hozhatjuk be az oláhokat is az alkotmány sánciba.

Az irredentecákat irtani kell tüzzel és vassal.

Ha tudnám azt, hogy az olvasót nem unatom, egy néhány apróságot mondanék el fenti állításaim igazolásául.

Ezek közül való a következő: Képviselőválasztási mozgalmak tartják izgatottságban a magyarországi választókerületet. Egy magyar és egy oláh áll egymással szemben. Gróf az egyik, a kupsafalvi oláh pap a másik. Nagy bajjal a magyar párt megnyerte kortesnek Pap Sándor rozogi falusi bírót, egy nagyon gazdag embert és sikerült őt meggyőzni arról, hogy neki csak a magyar pártban lehet a helye, a gróf zászlója alatt. Emberül megállotta a helyét. Kitűnő kortes lett és a kövári oláhokat nagy ékeesszólásával sikerült hatalmas falanxokban megbontani és áthozni a magyar pártba. Egy alkalommal agitációs körúton az ebédnél Pap Sándor a sok tösztozás közben elbágyadt és az asztal mellett elaludt. Egyszer csak fölugrik, poharát magasra emelve, mint a sakál elkölti magát:

— Éljen gróf Teleki Sándor!

Nem kell nekünk tanult ember!

Elképzelhetik a hatást.

Bíró uram, mi történt magával? Mit álmódott?

— Azt álmodtam, hogy az oláh urak — tetszik tudni az ügyvéd és a lelkész urak — kérdőre vontak, hogy oláh létemre miért tartok a magyarokkal? Én aztán megmondottam a magamét. A gróffal tartok, mert ő nem lett, hanem született urak. Kupsa Viktor dr. pedig tanult és úgy lett ur. Én pedig nem szeretem a tanult oláhokat. Az isten őrizzen meg minket az oláh urakól! Az oláh csak addig jó, amíg a bosszort le nem dobja. Aztán, hogy még jobban bosszankodjanak, odakiáltottam nekik, hogy törje a rossz nyavalya!

— Éljen Teleki Sándor gróf!

— Nem kell nekünk tanult ember!

— Erre felébredtem. Bocssanak meg, ha rosszat mondtam.

Apró kis históriák ezek, de nagyon sokat mondók. Ha igaz az, hogy a tenger egy cseppjében benn van egésznek karaktere, úgy ezekből a cseppekből is igen messze menő igazságot állapíthatunk meg, amelyekben egészen megdőlt Tisza István grófnak „Az Úrság” 196-ik számában megjelent cikkében fogott az a jóhiszemű állítása, hogy nemcsak intelligensek, politikailag annál megérettebbek. A magyar részről az ellenkező tapasztaltam, amiről egy alkalommal — ezelőtt 12 évvel — volt szerencsém Öccsencsijával személyesen is tárgyalni és megmondani tapasztalataimat. És most könnyen meg is győződhetik róla. Nem kell egyéb, csak töltsön egy néhány napot Kolozsvárt és pedig a Kossuth Lajos-utca és a Bocskay-tér sarkán, ahol naponta fegyveres katonák őrzete alatt nagy csapatok vonulnak föl a kerületi fogdából a hadbírószágra. *Mennyi elegáns ur és mennyi szép és fiatal nő a legelső divatos toalettben! Nem kell több argumentum!*

— **Katonai kinevezések.** A király kinevezte gyalogsági tábornokká livnoi Hadfy Imre altábornagyot, ezredessé Deutsch Izidor alezredest a 33. gyalogezredben és báró Duka Aladár alezredest a 12. huszárezredben, hadnagyokká: a gyulai 2. honvéd gyalogezredbe Pózdér Gyulát és Botka Ivánt és Abonyi Dezsőt akadémiai tanfolyamot végzett tartalékos tisztet, illetve akadémiákról, továbbá Pokay Pált a 3. honvédhuszárezredbe.

A király Irsay József István magy. kir. 4-es honv. zászlós 1917. évi február hó 1-vel tartalékos hadnaggyá kinevezte.

Házasodjanak a katolikus papok!

(Írta egy aradmegyei katolikus pap.)

Mint hogy cikkeink nyomán szinte árad az öröm, de itt-ott felmozzan a gáncs is, — szavunk van az örvendezőkhöz és szavunk van ellenfeleinkhez.

Az örvendezőknek Vörösmartyt ajánljuk, aki énekel valahol:

„Magyar ember nagyot iszik s felsívít:
Bár csak egyszer tenne is már valamit.”

A gáncoskodóknak tudtul adjuk, hogy öreg harcosok vagyunk. Tudjuk, mi a „fidei depositum” és tudjuk, mi a „materia libera.” Azt is tudjuk, hogy a celibátus egyikhez sem tartozik, mert nem a hitet, hanem a fegyelmet érinti. Aki tehát ott ortodoksziáról, vagy heterodoksziáról fecseg, az az igazság palotáját — nec a limine salutavit.

Az egyház ezer és száz évvel idősebb, mint a celibátus. Le kell szögeznünk, hogy az ősi egyházban a celibátusnak, mint fegyelmi törvénynek még a fogalma is ismeretlen volt. Már pedig minden intézmény, de kiváltképen az egyház keletkezésének idején mutatja eszményi mivoltát. Meg volt a celibátus — nem mint fegyelmi törvény, hanem mint önkényes és fölülte nagy erény (evangéliumi tanács) leginkább a latin országokban. Századok érezték, míg a nagy Hildebram törvényre tette. Nem ő: a pápa; az idő követelte.

Mi ellene támadunk, mert az idő nem türi.

Menj el Trierbe. Hires lovagok fekszenek ott a dóm alatt. Husak, csontjuk ott porlad a rettentő, de üres páncelek fenekén. Vagy eredj hamar Egyiptomba szerezz egy felláhtól farkét, s állítsd a Csekonics uradalom televényére; aztán próbáld vele valamit. Ki fog nevetni az utolsó ostoros gyerek is. Amit az idő elhagzott, többé-kevésbé mindig neveléses. A honszeretetet szent. Ma százazrek halnak meg a hazáért. Mégis, ha ezt a honszerelmet — ma — zsinóros ruhával, sarkantus csizmával is mutatnád, sokan kétségbe vonnák elméd egészségét. A havasi gyopár csak a hegyen terem, a vikória régia tropikus vizeken, a celibátus csupán a feudum talajában. Hova lett a feudum!

Azóta Ikárosszá lett az ember és különb bűvös, mint a cet. Rohan az expressz; s a villanyfényem ötször kerül meg egy pillantás alatt a földkerekséget.

Csak a magyar egyház áll és tessep.

Erős karjaival az időket elválasztó oszlopba kapaszkodva — 70 év óta — se előre, se hátra, egyetlen lépésre sem volt bátorsága. Jaj annak, ki az idők . . . stb. stb. (Bettmann-holweg.)

Mit kellett volna tennie? lássuk.

A régi idők ifja, aki az angyali pályára készült, vagy akit szülői erre szántak, már zsenge korába az oltár árnyékába vitétt. Az ilyen ifju már 5—6 éves korában kivétellett a családi körből, hogy minden ize, porcikája úgy legyen idomítható, amint a cél követelte.

Pedig erre ezerszer és egyszer kevesebb ok volt, mint ma. Hiszen már az unalomig rámutattunk, hogy a középkorban az állami élettől le — egészen a zsbivásárig minden megvárta a valóságos levegőt. Ennek dacára a fiatal klerikus a világtól teljesen elzáratott s fokról-fokra évekig szolgálva egy-egy rendben, meglehetősen előrehaladott korban lett „pfaff”, azaz hívő pásztor a hívő lelkeknek. Nyugaton ma is úgy van.

A saint Sulpice növendékei, már mint

első éves gimnazisták, segregátusok. Oriási gondolat, a világtól teljesen elvonva neveltek nek.

Nálunk a legtöbb helyen

már „érett” ifjak veszik fel a habiltust, meg a talárt.

Ha a világ összes szótárjai itt volnának mellettünk, nem bírnám elmondani a differenciát, mely a középkori és a legújabbkori levita között van. Az első egyszerűen az édes anyja tejétől fogva az oltár szolgálatában áll, a második, mielőtt ezt tenné élete savát-javát a világban tölti. Mivel pedig ifju és a vére forró, bizony valamennyi hajlik a bohó dolgok felé. Szereti a rendkívülit, a kétértelműt, sőt igen sokszor a sikamlós dolgokat. Nincs egyetlen „érett”-ünk, aki egy kicsit legalább ne ismerné Zolát, Renánt, Maupassant, vagy, — mondjuk — „a mézesetek egészségát.”

Hát hiszen igaz, hogy Boccaccio a XIV. században élt és írta novelláit, de milyen jellemző, hogy ez a ledér bácsi is franciskánus lett s miní szigorú vezekló halt meg!

Nem is az a fő hibá manapság, hogy ifjaink bizonyos mértékben

erotikus fogalmakat huroknak a szent falak közé:

sokkal nagyobb baj, hogy teljes leletetlenség magukat mentesíteni a kétely, sőt a tagadás bizonyos körzetétől, amelyen valamennyi végig evez, míg az érettségit a kezébe adják.

Mindezeketől a középkor ifja ment volt.

Ő sohasem hallott „emberi jogokról”, „a természet örökbecsü törvényeiről”, a leghatalmasabb, tehát legjogosultabb, az emberi nemet egyedül fentartó és boldogító érzelméről, melyek ujkori testvérét annyira megingatják, ha a világ reáfekszik.

A középkorban a papnak senki se zúgta egy nap százszor a fülébe, hogy a

papok is emberek.

Husból, vérből valók. Akkor még ismeretlen fogalom volt: a mesterék Lujzája, a jegyzőék Böskéje, a zispánék Nellije, akik először rög-tönöznek a kis káplán ur lábai alatt egy kis földindulást. Sőt, hogy tovább menjek, akkor mesterek, jegyzők, ispánok sem voltak, vagy ha voltak is, nem fogták el a szegény, ifju pap pagáját, huszonegyét.

A magyar papnak se gazdasági, se politikai, se társadalmi helyzete se gondolkozása — fogalmi köre nem olyan, hogy a celebsz életre alkalmassá tenné. Pályája — kenyérpálya.

Mit is mondott Wesalius bíbós? „Mit prédikáltok celibátust, mit prédikáltok bójtót? Sz. Péter nem volt celebsz és sohasem prédikált bójtót; vagy ha prédikált, ezt bizonyára azért tette, hogy drágábban adhassa el halait.”

A celibátus eltörlése benépesíti a Klerust; ha marad minden a régiben, a háboru után ki sem kerülhető gazdasági krízis folytán

olyat zuhan az egyház.

hogy emberöltők, mulva is legfeljebb csak teng, kiszámíthatlan kárára a magyar nép erkölcsi tőkéjének.

Olvassa naponta

Az „Aradi Közlöny” apróhirdetéseit. Hétköznap 50—60, vasárnap és ünnepnap 100—120 különféle apróhirdetés található az „Aradi Közlöny”-ben.

Mária Terézia rendjének új lovagjai.

— Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Őfelsége mint a Mária Terézia rend nagymestere születésnapja alkalmából a Mária Terézia rend parancsnoki keresztjét adományozta:

Dankl Rezső vezérezredesnek, mert kiváló vezetésével az első győzelmes csatát biztosította Kraszniknál.

Kövess Herman tábornagynak, mert mint a 12. hadtest parancsnoka Iwangorod várát elfoglalta, később egy hadsereg élén Szerbiát és Montenegrót győzte le és Északalbániát megszállta.

Lovag Arz Arthur dr. gyalogsági tábornoknak, mert Limanóva, Satanov és Gorlice melletti viszontagságtejes csatákban, mint a hatodik hadtest parancsnoka kivívta a győzelmet. Csapatai eredményes előnyomulással elfoglalták Bresztlitovszk várát és Románia ellen harcolva, mint egy hadsereg parancsnoka, legszűkebb hazáját ötszörös túlerővel szemben is mindenütt helyi állva győzelmesen védelmezte.

József főherceg vezérezredesnek, mert a második, harmadik és negyedik Isonzo csatában, mint a hetedik hadtest parancsnoka a többszörös túlerővel támadó ellenségnek minden támadását fényesen visszaverte és mint több hadsereg győzelmes vezetője legutóbb Csernovitzot és Bukovina legnagyobb részét a hatalmas ellenség kezéből kragadta.

A Mária Terézia lovag keresztjét kiválóan érdemteljes magatartásuk hálás elismerésül adományozta:

Rényi Scharlizer György altábornagy, hadtestparancsnoknak, Willerding Rezső altábornagynak, Lutschonig József ezredesnek, Holtmann Péter altábornagynak, Lukasich Géza vezérőrnagynak, Prohászka Emil 78. gyalogezredbeli őrnagynak, Szurmay Sándor gyalogsági tábornok, honvédelmi miniszternek, Prohászka Róbert alezredesnek, Urin Vendel vezérezredesnek, Seidler Ervin altábornagynak, Novák Guidó altábornagynak, Lovag Elison Ottó vezérőrnagynak, Glogovác Vojkomir 2. boszniai hercegovinai gyalogezredbeli századosnak, Troilman Ignác gyalogsági tábornoknak, Heim Géza 46. gyalogezredbeli századosnak, Hospodár Ede ezredesnek, Cumin Arthur 67. gyalogezredbeli tartalékos hadnagynak, Tischer Frigyes 11. népfelkelő gyalogezredbeli főhadnagynak, Banffeld Gotfried sorhajóhadnagynak.

Glogovác százados 1914. november 26-án az első szerbiai hadjáratban gépfegyver osztágyával a Ljick folyó mentén önálló és igen eredményes beavatkozással nagy eredményeket ért el.

Heim Géza százados a szegedi 46-os bakák egyik századának parancsnoka 1916. május 8-án saját kezdeményezéséből a Doberdói fensíkon megszállt egy gránátölésért és ezáltal nemcsak kedvező csalakozást teremtett Isonzo frontunk számára, hanem nagyszerű megfigyelő helyet szerzett.

Tischer főhadnagy a 11. osztrák népfelkelő gyalogezred egy szakaszával 1916. október 11-én feltartóztatta Isonzó frontunkon betört olaszokat és ezzel lehetővé tette, hogy az egész nyolcadik Isonzó csata folyamán még tarthassuk állásainkat.

Cumin 67. gyalogezredbeli tartalékos hadnagy a galiciai Zorkovnál 1916. szeptember 30-án szakaszával saját elhatározásával elfoglalt egy záró állást, azt tizenhét óran

át tartva megakadályozta, hogy az oroszok felgöngyöljék frontunkat, sőt lehetővé tette, hogy csapataink sikereket érjenek el.

Benfield sorhajóhadnagy, a trieszti repülőállomás parancsnoka Trieszt és Fiume védelmében szerzett babérokat, továbbá az olaszok Velence Gradói útját 1916. januárjától decemberig repülőgépeivel elzárta.

A Mária Terézia rend lovagjai, ha ezért folyamodna megkapják az örökös bárói méltóságot. A parancsnokok évi 3000, a lovagok évi 1600 korona penziót kapnak kinevezésük napjától kezdve.

A huszonnégy tiszt közül, akik a Mária Terézia rendet megkapják, kilenc magyar van. A négy középkeresztes közül három és a lovag keresztések közül pedig hat magyar. A középkeresztesek közül a magyarok **Kövess, József főherceg** és **Arz Arthur**, a lovagkeresztesek közül pedig **Szurmay Sándor** honvédelmi miniszter, **Willerding Rezső**, **Rényi Scharlizer György**, **somorjai Lukasich Géza**, **Heim Géza** és **Cumin** tartalékos hadnagy. Ezek között három honvéd tiszt: **József főherceg**, **Szurmay Sándor** tábornok és **somorjai Lukasich Ludovik**, két végezes **Szurmay Sándor**, **Heim Géza** százados. Ők az első ludovikások, akik megkapják a Mária Terézia rendet. A négy középkeresztes közül három magyar csapatot szerzte meg a legnagyobb katonai kitüntetés: **József főherceg** a temesvári hetedik, **Kövess** a szebeni tizenketedik és **Arz Arthur** a kassai hatodik hadtesttel. Azok között a csapatok között, amelyekből a kitüntetettek kikerültek, van a 46-os szegedi, 67-es eperjesi és 78-as eszaki gyalogezred.

Bécsből jelentik: A Mária Terézia-rend huszonnégy vitéze ma délelőtt Bécsből külön szalonkocsin utazott ki a királyhoz. A felavatás isteni szertartással kezdődött, amely után a király külön külön üdvözölte mindegyiket és személyesen tüzte fel a vitézek mellé a Mária Terézia-rendet végül kézzel üdvözölte őket. Nagy bensőséget kölcsönözött a felavatásnak az a körülmény, hogy az ünnepélyen megjelent a királyné gyermekeivel együtt és ott voltak a királyi pár édesanyjai is. A felavatást ebéd követte, amelyre hivatalos volt mind a huszonnégy vitéz, akiket azután külön szalonkocsi vitt Bécsbe.

Lázadás Barcelonában.

— Saját tudósítónk telefonjelentése.

Hága, Barcelonából jelentik: A város főkapitánya közli, hogy a kormányhatalomnak a fegyveres erőhöz kellett nyulni. Ott személy meghalt és kilencen megsebesültek. Csapaterősítések érkeztek Barcelonába.

Hága, Az Havas-ügynökség jelenti: Barcelonában a zendülők egy házból lövöldöztek és megölték egy vadászkapitányt. Erre a tüzéség ágyuzni kezdte a házat, közben három katonát megsebesült. A támadók közül több meghalt és sokan megsebesültek. Labadelben két csendőrt megölték, három megsebesítettek, a támadók nagy veszteségeket szenvedtek.

A miniszterelnök kijelentette, hogy az általános sztrájk meghiúsult. A sztrájkolóknak nem sikerült a nyilvános üzemekben a munkát beszüntetni. A rendőrség iratokat foglalt le, amelyek tájékoztatást nyújtanak a mozgalomról.

Megnyilt az aradi leánygimnázium.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad város közoktatásügyének emlékeztető napja lesz a mai. Ma vette kezdetét a szeptemberben Aradon megnyíló leánygimnáziumban a beiratás. Az első nap eredménye várakozáson felül igazolta azt, hogy mily szükség volt ennek az intézetnek a megnyitására, hogy Arad közönsége mily rokonszenvvel és megértéssel igyekszik a leánygyermek oktatásának ezt az újabb alkalmát kihasználni.

Az autonóm katolikus körben ideiglenesen elhelyezett igazgatói irodában **Guta József** igazgató előtt ma harminchárom szülő jelent meg s iratta be leánygyermekét a felsőbbleányiskola tagozatában szeptember hónapban megnyíló V. gimnáziumba. Az érdeklődés az igazgató megfigyelése szerint oly nagy, hogy a holnap és holnap utáni, vagyis szombat és vasárnapi beiratkozási napokon a tanulók száma ötvenen felülre fog emelkedni s működését az intézet rögtön az első évben *parallel osztálytal* kezdi meg.

Az intézet felállításának munkájában dícséretes odaadással részt vett egyének és hivatalok gyors egymásutánban teszik meg a még szükséges intézkedéseket, hogy az 1917—18-iki iskolai év megnyitása napján a Hasszinger-utcai leányiskolában a tudományos pályára készülő leánysereg boldog reménységgel kezdhesse meg studiumát. Az épületet már kiürítette a katonaság, szorgos kezek dolgoznak a tartáson s Arad városa minden túlzás nélkül tehetné meg jelentőségét a kultuszminiszterhez, hogy eleget tett vállalt kötelezettségének a leánygimnáziumnak helyet biztosított, annak felállítását semmi sem akadályozza.

Ugyanakkor, amikor Arad városa helyről gondoskodott **Guta József** igazgató, akinek elvéülhetetlen érdemei vannak a leánygimnázium felállítására körül, a maga részéről is sürgősen megtette mindama intézkedéseket, amelyek a megnyitással kapcsolatban még szükségesek voltak, kér a tankerület főigazgatójától latin és természetrajz tanítására tanerőt, hogy kiegészítve a felsőbb leányiskola révén rendelkezésre álló tanerők munkáját fennakadás nélkül elláthassa a növendékek oktatását.

Az *Aradi Közlöny* tudósítója ma délután felkereste **Guta József** igazgatót, hogy tőle, a leghivatalosabb egyéntől halljuk a leánygimnázium eme nagyfontosságú napjának eseményeit, hogy véleményét kérjük arra nézve, hogy milyen reménnyel kezdi meg működését az új intézet.

Guta József igazgató mindenekelőtt elővette asztalfiókjából a nagyváradi tankerületi főigazgatótól hozzá érkezett hivatalos átiratot, mely hosszan tartó munkálkodásuk jutalmául az aradi leánygimnázium megnyitását engedélyezte. A nagyfontosságú okmány teljes terjedelmében a következő:

„Az Aradvárosi felsőbb leányiskola tekintetes Igazgatóságának

Arad.

A nem. vall. és közoktatás. miniszterium m. h. 23-án kelt 102991. V. 1917. sz. leirata szerint az aradi áll. felső leányiskolát az 1917/18. tanévtől kezdve *leánygimnáziumi* tagozattal egészíti ki. A leánygimnáziumi tagozatban a tandíjmentességi százalékot tizenötben állapítja meg.

A megnyíló leánygimnázium V. osztályá-

ban a felső leányiskola középiskolai képesítésű tantervi bizandók meg.

Felkérem a t. Igazgatóságot, hogy a leánygimnázium V. osztály megnyitásával kapcsolatosan szükséges intézkedések iránt tegyen ide mielőbb telterjesztést.

Az intézet elhelyezéséről Arad városa tartozik gondoskodni. Erre vonatkozólag a nm. miniszterium a város közönségéhez a másolatban idecsatolt leiratot intézte. Fülöp Lajos s. k. tollnok.

— Lássá — folytatta az igazgató — ez a rendelet megnyitotta az utat ahhoz, hogy Arad város értelmi közönségéhez tartozó leánygyermekök itthon, Aradon elvégezhesék a gimnáziumot, megszerezhessék maguknak az egyetemi képzettséghez megkívánt előtanulmányokat. A leánygimnázium ötödik osztályába a leányok középiskolai oktatását szabályozó rendelet szerint a felsőbb leányiskola, vagy a polgári leányiskola negyedik osztályának elvégzése után iratkozhatnak be a leánygyermekök. A rendeletben említett tagozódást úgy tessék érteni, hogy a leányok középiskolai tanterve szerint a négy első osztályig egységes az oktatás s csak az ötödik osztállyal válik szét a gimnázium, kereskedelmi és felsőbb leányiskolára. Ez a körülmény ad módot arra, hogy a leánygyermekök gyakorlati pályákra menjenek s szakítsanak a régi nevelési rendszerrel, amikor a leánygyermekök oktatását csak a házi kisasszonyi műveltség elayerésére irányítottuk.

Érdekes, hogy a mai beiratási napon felvételre jelentkezett harminchárom növendék között ötven vannak olyanok, akik elvégezték már a felsőbb leányiskola ötödik osztályát. Az így végzett évet elveszítve iratkozott ma be az ötödik gimnáziumba Fényes Piroska, Ligeti Jolán, Schmitzler Erzsébet, Várhelyi Ilona és Seidner Anna azért, hogy a nyolc osztályú gimnáziumot elvégezve az egyetemre mehessenek. A felsőbb leányiskola negyedik osztályát végzett növendékek közül eddig a következők iratkoztak be a gimnáziumba: Assael Magda, Bolics Sarolta, Czettel Ibolya, Deutsch Klára, Deutsch Magda, Hunyadi Piroska, Kemény Erzsébet, Lautner Vilma, Marzso Anna, Nemess Olga, Reinhardt Margit, Scherhag Ilona, Ungár Boriska, Unger Irma és Herbay Silvia. A beiratkozott többi növendék a polgári leányiskolából jött át.

A leánygyermekök egytől-egyig a város értelmi osztályából kerültek ki. Szüleik között találunk: református lelkészt, tanárokat, tanítókat, máj. főosztályosokat, mérnököket, földművelőket, orvosokat, kereskedőket, banktisztviselőket s ugyancsak valamennyi leánygyermek a jobb tanulók sorából került ki.

— Nagy reménnyel nézünk az intézet munkája elé, bizunk benne, hogy Arad közönsége a legteljesebb mértékben meg fogja érteni, hogy ebben az új iskolában milyen nagy értéket kapott Arad városa.

GYÁSZROVAT.

Hatalozás. Özevgy nagyorosi Juhász Ignácné, szül. Adámcsók Mária, az. kir. pénzügyminiszteri tanácsos özvegye augusztus hó 15-én rövid idő alatt elvesztett férje, valamint szép reményekre jogosított végzett fiának elvesztése fölötti bánata következtében — mondja a család által kiadott gyászjelentés — rövid szenvedés után elhunyt. Földi maradványait augusztus hó 17-én délután öt órakor a Kóssuth Lajos-utca 58. sz. házából a felső temetőben lévő család sírkertben örök nyugalomra helyezték. — Taub József augusztus hó 15-én délután öt órakor az aradi izr. sírkert halottas házából temették.

Németek javára dőlt el a nagy csata.

Berlin, augusztus 17. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht bajor trónörökös hadserege portja:

A flandriai csata újabb második nagy harci napja hála összes fegyvernemeink vitézségének és páratlan német gyalogságunk magát soha meg nem tagadó támadó erejének a mi javunkra dőlt el. Az angol hadsereg színe java, az északi szárnyon francia erőktől támogatva, augusztus 16-án reggel egy óras pergőtűz után mélyen tagozva támadásra tört előre. Az Iser-től a Leysi 30 kilométeres arcvonalon egész nap tombolt a csata, az Isercsatorna mentén Drad-Gratchennél előretört őrsöt legázolták. Az ellenség Bixschoetetól északra és keletre is ki-küzdötte magának a Martje Waarton levő hadállásunk előterét, amelyet biztosító osztagaink lépésről-lépésre feladtak volt. Az angolok Longemarocknál keresztülhatoltak vonalunkon és erősítéseket vonva maguk után egészen Peelzappellig nyomultak előre, itt azonban szemben találták magukat tartalékaink ellentámadásával. Az ellenség elől levő részeit ellenállhatatlan rohammal legyűrtük, hátrább lévő tagozatait pedig visszavetettük. Este véres viaskodás után Langemarck és elvesztett állásunk ismét birtokunkba volt. Az ellenség, amely megvert támadó csapatait mindig újabb erőkkel egészítette ki, St. Juliennénél és tovább délre egészen Warnetonon túl számos helyen benyomult harci zónánkba. Gyalogságunk a hatalmas lökést mindenütt felfogta és onnan együttműködve a táüzérséggel és a repülővel ismét visszavetettük az ellenséget. A Roulersből és Meninből Ipern felé vezető utakon sikeres támadással régi állásunkon túl előrenyomultunk. A széles csatamező több szakaszán az angolok rohama már akadályaink előtt összeomlott. Az angolok a legsúlyosabb áldozatok dacára semmit sem értek el. A védelemben teljes győzelmet arattunk. Arcvonalunk rendíthetetlenül emelkedett hangulatban készen áll újabb harcokra. Az Artoisban az angolok estefelé Loos mellett ismét hevesen támadtak. Helyi betöréseket erőteljes ellentámadásokkal kiegyenlítettünk. St.-Quentin tovább is a franciák tüze alatt állott. A székesegyház fedélszerkezete beomlott és a történelmi nevezetességű építmény belseje elégett.

A német trónörökös hadserege portja:

Az Aisne mentén a franciák részleges támadásai Bezyntól keletre meg-hiusultak. Verdunnél a táüzérségi csata ismét a legnagyobb hevedességre fokozódott, az ellenség eddig nem támadott. A Maas keleti partján a harcban kiválóan bizonyult badeni ezredek meglepetésszerűen előretörték a Lauriers erdőbe, szétrombolták az ellenségnek támadás céljából előkészített műveit és a francia hadosztályból ejtett több mint 600 fogolylyal

tértek vissza, 16 ellenséges repülőgépet lelőttünk. Richthoffen báró százados 58-ik, Dortler főhadnagy 25-ik légi győzelmet aratta. — Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Abbas Halim herceg váltói.

— Saját tudósítónk telefonjelentése.

Berlinből jelentik: A berlini előkelő körökben nagy feltűnést keltett, hogy több pénzember beperelte Abbas Halim török herceg váltóit, amelyen Saurma Marga főnök a kezes. A szenzációt keltő ügyről a következőket jelentik:

Abbas Halim herceg a fia Ibrahim Halim pasa, sokszoros egyiptomi milliomosnak és uo-kaóccse Said Halim pasa volt török miniszterelnöknek. Másfél évvel ezelőtt a fiatal herceg belépett a német hadseregbe és a harmadik gárda ulánus ezredbe osztottak be. Osapat-estével a harctérre került, ahol igen vitézül verekedett, négyszer megsérült, megkapta az első osztályú vaskeresztet és más magas hadikitüntetések.

Később a repülőosztályba került, de kiképzés aiatl többször lezuhant. Eme esések következtében a fiatal katonatisztnél az orvosok nagyfokú idegességet állapítottak meg és ezt az állapotot többen arra használták, hogy há-lójukba kerítsék a herceget és pénzt, valamint ékszereket tukmálták rá. Így történt, hogy a herceg akarat nélkül olyan pénzügyi transekcio-ókba bonyolódott, amelyek végzetessé váltak reá.

Az eddigi megállapodások szerint hétszáz-ötvenezer márká értékű szivességű váltót adott, illetve bocsátott ki. Mikor a papiro-sok esedékesekké váltak, a herceg a hitelezők nagy öröme máj nem volt többé Berlinben. A török kormány visszahívta és most mint repülő szolgál a török hadseregben.

A váltókat Berlinben perelték és a német bíróság elítélte a váltókon elfogadóként szereplő Abbas herceget fizetésre, noha a német törvények szerint még nem nagykorú. A hitelezők azonban a török törvényekre támaszkodnak, amelyek szerint tizenkilenc éves kor a nagykorúság határa. Több váltón Saurma Marga grófnő a kezes. Eddig még nincsen megállapítva, hogy az éltesebb urinó milyen viszonyban állott a herceggel és a hitelezőkhez. A herceg apja kijelentette, hogy fiának valamennyi reális adósságát elismeri és rendezi.

Renit kiűritették

a románok.

— Saját tudósítónk telefonjelentése.

Berlin. A románok Kagult és Renit a román polgári lakosságtól kiűritették.

Basel. A Daily Telegraf jelenti: Az orosz cárt hivatalosan törölték a hadsereg tisztjeinek névsorából, és megvonták tőle a jogot, hogy az orosz hadsereg uniformisát viselje.

Pétervár. Kognilov tábornok az orosz hadsereg főparancsnoka ideérkezett, a Téli palotában szállott meg és hosszabb tanácskozást folytatott Kerenszki miniszterelnökkel.

Stockholm. Stürmer volt orosz miniszterelnököt százezer rubel kaució ellenében szabadrábra helyezték.

Basel. Pétervárról jelentik: Oroszországban a széninség kikerülhetetlen.

Zsurnaliszták a frontra!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Iz entente érti annak a módját, hogy a központi hatalmak győzelmei ellenére elhitesse a világgal, hogy minket megvert. Ennek az az oka, hogy ellenségeink politikai vezetése jobb, mint a miénk. Különösen azért, mert az entente jobban érti a semleges közvéleménynek befolyásolását és jobban tudja a sajtót a maga céljaira használni. Emiatt a német kormányoknak súlyos szemrehányásokat tesz a német sajtó, amely külföldi tudósítókat tart a semleges országokban, akik azonban a hivatalos sajtószolgálat rossz szervezete miatt nem tudnak boldogulni. Amsterdamban német hírlapírók egy értekezletet tartottak, ezen a következő nyilatkozatot tették.

— Senki nálunk jobban nem érzi mint mi a háboruban, hogy bármennyire győztünk is a harcokban, de vereséget szenvedünk mihelyt. előítéletekkel kell szembeállnunk. A német sikerek azok természetes dolgok, hiszen mi vagyunk a nagy katonai hatalom. Azonban ha az entente, egyszer is valami előnyhöz jut, akkor az amsterdami rikkancsok külön kiadásokkal rohannak végig az utcákon és az emberek azonnal tömegbe verődve érdeklődnek az események iránt. Mi akár holnap masírozhatnánk be Pétervárra, vagy Párisba, de ha holnapután Reuter arról biztosítaná a derék semlegeseket, hogy a dolog egyáltalában nem igaz, akkor ezt hiszik el.

Reuter uralkodik a placon, nem pedig Wolff,

London csinálja a külföldi közvéleményt, nem pedig Berlin. Ezt mi már tudjuk a háboru első napjai óta, azonban hozzászoktunk ahhoz, hogy ennek okát azokban a rendkívül szerencsés körülményekben keressük, amelyek között Reuter és az ellenséges külpolitika dolgozik. Nem ébredtünk annak a tudatára, hogy mi magunk vagyunk jórészt okai ennek a helyzetnek.

— Minden fáradozásunk ellenére a háboru negyedik évében is ép oly ostobák vagyunk mikor arról van szó, hogy a közvéleményre hassunk, mint amilyenek ezelőtt voltunk. A mi szóharcunk távolról sem áll azon a magaslapon, mint fegyvereink harca. És ha ma nem olyan a helyzetünk a világban, mint amilyenek katonai sikereink alapján lennie kellene, akkor a sikertelenségnek külpolitikánk mellett jórészt az az oka, hogy a mi hivatalos külföldi sajtó szolgálatunk.

elavult bürokratikus módszerekkel dolgozik, nem pedig modern zsurnalisztikai eszközökkel.

— Hogy milyen abszolút rosszul működik a mi politikai külföldi propagandánk ebben a háboruban, azt senki sem tudja jobban megítélni, mint a külföldön élő újságíró, aki naponta látja a mi és az ellenség módszereinek különbségeit.

Hol maradt az egész idő alatt az erős berlini visszhang, amely minden politikai vitában állást foglal, amely gyorsan és találóan helyreigazított, ahol helyre kellett igazítani. Volt eset, hogy az ellenség heteken át uszított Németország ellen a semleges sajtóban és Berlinben nem mozdultak meg. Szenzációsan hazug jelentések bukkantak fel, amelyeket azonnal meg kellett volna cáfolni és demontálni nem érkezett. Vagy pedig tíz nap múlva kullogott elő, amikor a hazug jelentés már megtette hatását és a hibát nem lehetett többé jóvátenni. A legjobb esetben a „Nordeutsche” jelent meg a felszínen és ez még rosszabb volt. Meg kell mondanunk teljes határozottsággal, hogy mennyire ártott itt a külföldön az a zsurnaliszta ellenes mód, amelyet a Nordeutsche Allgemeine Zeitung folytat. Ahol a Reuter gyorsan és ügyesen apró törökkel operált, mi a nagy ágyukat vonultattuk fel.

Ahol rövid talpra esett újságíró módon kiélezett támadások vagy védekezések kellettek volna, mi ott unalmas, de „mélyen szántó” vezércikkeket küldtünk harcba.

— Gyakran olvashatjuk a háboru alatt a holland sajtóban a következő megjegyzést: „A Nordeutsche Allgemeine Zeitung ma ismét egy igen hosszú cikket ír erről és arról a kérdésről. Minthogy a cikkben semmi új tény nincs, nem akarjuk olvasóinkat a cikk ismertetésével untatni.” A Reuter tudósításaival ilyesmi nem történt meg.

Azokat mindig leadták a semleges lapok.

Ez ugyan nem éppen semleges eljárás, de zsurnalisztikailag nagyon érthető. Inkább leadták a lapok egy ötvensoros érdekes hírt, mint hosszú kilegzetű vezércikkeket. Ez már három éve így folyik, de a Nordeutsche még mindig tovább vezércikkezik és épen úgy, mint a Wolff.

titkos tanácsosoktól írt cikkeket és híreket közöl,

akiknek halvány sejtelmük sincs arról, hogy miként hat az írott szó a nyilvánosságra, még az újságíró, akinek ez mindennapos gyakorlata, sokkal jobban tudná.

— A sajtó a három háborus évben olyan munkát végzett, amelyet nem lehet eléggé megbecsülni. Csak az újságíró tudja, hogy mennyi önmegtartóztatásra van szüksége, hogy a rendkívüli viszonyok között dolgozhassék. Szeggett szárnyakkal nem lehet repülni, a sajtó mégis megtette. Mértékadó helyen nagy ritkán ha méltányolták is, de a szép szavak nem elegendők, már pedig a sajtó tudja, hogy milyen kevés volt a tett.

— Az bizonyos, hogy sohasem becsülték annyira a közvélemény értékét, mint ma és a hivatalos tényezők sürgősen sietnek, hogy a mulasztásokat pótolják. Az eredmény azonban édeskeves, mert nem lehet zsurnalisztikai reformokat alkotni dilettáns zsurnalisztákkal és a

Hamisított szerelmes levél.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kaptuk a következő levelet:

Tisztelt szerkesztő ur! Sziveskedjék a következő kis esemény leírásának az Aradi Közlönyben, amelyet több száz embernek kézről-kézre adva olvasunk itt a fronton — helyet adni.

— A századomnál van egy katona, egy közönséges aradmegyei román gyerek, erről szól a krónika. A század majdnem szakadatlanul az első vonalban van és bizony az ellenséges golyó és shrapnell záporában nem valami kellemesen tölti napjait. Nem csoda, ha minden életjel, amelyet hazulról kapunk, minden levél és levelezőlap ezerszeres örömet okoz és valóságos tülekedés keletkezik, amikor a levélhordó megjelenik nálunk és a szó szoros értelmében kitépjük a levelet a kezéből. Az említett szegény román fiúnak a tábori posta még csak egy pár soros üdvözlést sem hozott sohasem. A fiúnak sem szülei, sem testvérei, talán még barátja sincs. Senki sem gondolt rá és mindennap, amikor bajtársainak új levelei érkeztek, neki újból csalódást és fájdalmat jelentett. S amíg bajtársai a hazulról jött irásokat az unterstand egy csendes zugában ugyszólván falták és az apa, anya, testvér, feleség, menyasszony szerető sorait ezerszer és ezerszer, újra meg újra felszitták a szemükkel, a szegény román gyerek lehorgasztott fővel félrevonult, az ő nevét nem hívták és ajkairól egy nehéz sóhaj röppent el, mint mon-

dom félrevonult, mert látszott rajta, hogy neki fáj a mások öröme.

— Egy szép napon, amikor az én tájélatmas katonám, — megszokásból inkább, mintsem, hogy valamit remélne, — ismét ott volt a csoportban, amely körülvette a leveleket hozó postatisztet, egyszerre csak azt hallja, hogy a nevén hívják. Egészen elsápadt az örömtől, lehetséges lenne? Levelet kapott volna? Igen! A postatiszt megöngyszer kikiáltja a nevét és a baka átfurakodik a tömegben, remegő kezekkel alig tudja átvenni a levelet, amelynek borítékán ákom-bákom betűkkel írva a saját nevét olvasta. Türelmetlenül felszakítja a borítékot, kíváncsian kezdi olvasni és látszik rajta, hogy halvány sejtelve sincs arról, hogy ki írhattott ő neki. Ki küldhette a hosszú-hosszu írást? Gyorsan lapoz és keresi az aláíró. Egy leánynevet talál. Azután olvas, a szeméi repülnek a papíron, minden szót magába szív, az arca felderül — ime van valaki, aki bevallja, hogy vágyódik utána, aki már régóta szereti őt, de már nem tudja tovább a titkot megőrizni, mert retteg attól a gondolattól, hogy egy napon majd későn lenne és hogy aggódik az életéért stb. stb.

— A levelek ezuttal már sűrűbben érkeztek, majdnem mindennap jött egy. És a boldog fiu írt és írt az ismeretlennek, állandóan róla ámodott, nem volt más gondolata csak ő és büszkén viselte el bajtársai csipkedéseit, mert fiatal boldogságában semmit sem vett rossz néven. Már azelőtt egyszer ült az ő órája

is. Egy ürjárat alkalmával golyó érte. Ez a fiu abban a tudatban halt meg, hogy otthon asszonyi szemek könyeznek miatta.

— Tisztelt szerkesztő ur! Ez a fiu csakugyan boldog volt a halálában, azonban nekünk élőknek, akik még örülünk az életnek kötelességünk megmondani, hogy mi *megcsaltuk* őt. Az a leány, aki neki írt és akinek ő válaszolt, az egyáltalában nem él. A mi derék postatisztünknek támadt az az ötlete, hogy tegyük boldoggá ezt a fiut, mert fáj a szíve valahányszor látta, hogy ez mennyire szerencsétlennek érzi magát, amikor ő kiosztja a postát és az neki semmit sem hozott. Nem bírta a derék baka lelki kínjait tovább tűrni. Együtt törtük a fejünket sokáig, hogy miként segítsünk a fiun és a postatisztnek támadt az az ötlete, hogy az egyik parancsnokságnál alkalmazott munkásnővel szerelmes leveleket írat, mert hisz neki módjában áll a fiúnak a válaszát kezei közé kapni és azokra újra válaszolni. A legnagyobb örömmel látta a derék postás azt a változást, amely a fiatal katona lelkében végbement amióta abban a mámorban élt, hogy van valami élő lény, aki ő reá gondol odahaza a Hinterlandban. Szándékosan viszem a nyilvánosság elé ezt a nemes és finom ügyet, hogy lássák odahaza, milyen nagy örömet okoz egy pár sor írás is odakünn a harc-téren, hogy valóságos esodát művel és hogy a szegény katonának a szíve, mennyire szomjazza az otthoniak üdvözlését. *K. R. hadnagy.*

szakújságírók kizárásával. Külföldön minden semleges követségen sajtóosztályt rendeztünk be, akik nagy apparátussal és nagy költséggel dolgoznak, amelyeket a

klasszika, filológia tanárai, muzeumigazgatók, vagy tartalékos buszárszervezők vezetnek

és akikről csak annyit tudtak, hogy egyszer-mászor „irodalmilag tevékenykedtek.” A külföldön élő s eme intézmények hatását megfigyelő újságíró nem is csodálkozik, hogy azok hatása egyszerűen siralmas.

— A megfelelő külföldi propaganda kérdése egyike a legfontosabbaknak. A hivatalos tudósítás nem járhat az éddigi taposó malomban. El kell tűnnie a titkos tanácsosi sémának és a zsurnaliszta praxisnak kell helyébe lépni. Több érzéket kell tanusítanunk a külföld hangulatával szemben. Egész külpolitikánkat a jövőben ebből a szempontból kell berendezni. Eddig ehhez nem értettünk.

Igazságügyl majális Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Apáttalva kozségben a közelmúlt napok egyikén egy fiatal ember — a név nagyon mellékes — hozzá nyult a reá bízott pénzhez, abból elemelt magának egy pár ezer koronát s mint ki jól végezte dolgát bejött Aradra s mert úgy találta, hogy ruhái, kalapja, cipője elavult, nem elég elegáns, szépen bevásárolt magának mindent s élte világát.

A boldogság nem sokáig tartott, mert a fiatal ur esendőr kézre került. — Az óras karsatt helyére mindkét kezét összefogó szép vasiánc került s hogy ne féljen a járókelőkől, nyomában volt mindég, mindenütt két szuronyos esendőr.

A vizsgálat a maga rendje és módja szerint megindult. Behozták szépen Aradra a fiatal embert s itt megkezdődött annak az igazolása, hogy mire költekezett a megtévelyedett lélek.

A város közönségének épülésére, az utcagyerekek gaudiumára folyt le aztán ma délután ez a hivatalos funkció.

Amikor legélénkebb volt a korzó, délután fél hét óra felé a vasut felől egy jól öltözött szürkeruhás fiatal ember tartott a Főter Kereszt felé. Minden járó-kelő reá nézett, mert két kezén ott volt a sokat jelentő bilincs s nyomában lépdegélt egy szuronyos esendőr-őrmeester és egy esendőri szolgálatot teljesítő katona.

A jobb érzésű emberek szívében a vesszőfuttatásnak ez a neme megdöbbenést keltett, az utca népe pedig, mint pünkösdi mulatságnak, úgy örült a feivonulásnak.

A szomorú menet betért rövid időre egy ruhakereskedő céghez. Itt igazolták, hogy a delikvensen lévő ruha tőlük való. Aztán egy Deák Ferenc-utcai férfi divatüzlet, majd egy másik Atzél Péter-utcai üzlet került sorba, aztán mintha korzózni lett volna kedvük, szépen vissza felé tartottak az Andrássy-téren a városháza felé.

Az utca szóval ma megkapta a maga gyönyörű szórakoztatását, bámulhatott egy megvasalt fiatal urat, egy tolvajt, akit a legmodernebb formában kezelt a csendőrség. Szükség van erre? Nem lehet azokat a kereskedőket a városházára kéretni és ott szembeinteni a tettessel? A modern büntető perrendtartás sehol sem írja elő, hogy Aradon majálist kell rendezni.

Az „ARADI KÖZLÖNY”-nek nemcsak a közleményei, hanem a hírdetései is érdekesek.

Hat hónapi elzárás

Atlasz Izidornak.

(Itélet az árdragítók perében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Két hétfig tartó tárgyalás után az aradi rendőri büntetőbírószék szigorú ítélettel bélyegezte meg azt a nagyszabású árdragítási manővert, amelyet Atlasz Izidor és társai Aradon követtek el. Weil Károly dr. rendőrbíró Atlaszék ügyében ma délelőtt kilenc órakor hirdette ki az ítéletet a vádlottak és védők előtt. Az ítélet kihirdetésén csak a főbűnös Atlasz Izidor, a felesége és Krisztanics Vilmos nem jelentek meg, de mindhármán képviseltették magukat.

Az ítélet röviden így hangzik:

Atlasz Izidor szepesolaszi születésű, 43 éves izr. vallású, kereskedő, budapesti lakos azért mert 1917. évi március havában megbízást adott Krisztanics Vilmos temesvári lakos és Nagy Dezső bpesti lakos ügynököknek arra hogy Aradon részére sertészsirt és szalonnát nagy mennyiségben, a maximális áron felül összevásároljanak és közvetítőkkel összevásároltassanak, azért, mert részben maga, részben megbízottjai a közvetítőket és eladókat 13—15 koronás kilogrammonkénti, a maximális 7 korona 60 és 8 korona 52 fillér áraknál jelentékenyen, magasabb ár ígéretével és látványosan katonai hatóságoktól származó, valótlan tartalmu iratok felmutatásával a maximális áron felüli árban vásárlásra való hatósági felhatalmazás színtelisével a hatóságilag megállapított áron felül, körülbelül 500.000 korona értékű zsirt és szalonnát vásárlására, illetve eladásra előre megfontoltan felbújtott, illetve reá birt, tehát a hatóságilag megállapított legmagasabb sertészsirt és szalonna áraknál magasabb árakat ígért és megbízottjaival ígértette, ugyazintén a legmagasabb sertészsirt és szalonna árakra vonatkozóan érvényben levő hatósági rendelkezéseket kijátszotta és kijátszotta a 2249—1916. M. E. sz. r. 10. paragrafusába ütköző és a 10. paragrafusa szerint minősülő kihágásban vétkesnek mondom ki és ezért

6 hónapi elzárásra mint főbüntetésre és behatárolhatóság esetén 3 hónapi elzárás büntetésre változtatható 1000 korona pénzbüntetés mellék büntetésre ítélem.

Az ítélet ezután sorban minden egyes terhelttel felsorolta, hogy a kihágások sorát hogyan és miként követte el. A főbűnösön kívül:

Krisztanics Vilmos temesvári ügynököt az ítélet bűnösnek mondja ki, de büntetésétől eltekint, mert ő volt a feljelentő.

Schwarz Dávid marosvásárhelyi ügynököt 1 hónapi elzárásra és három hónapi elzárásra változtatható 2000 korona pénzbüntetésre.

Zimmer Ádám nyugalmazott aradi vagonvári munkást két hónapi elzárásra és három hónapi elzárásra változtatható 2000 korona pénzbüntetésre.

Szabolcsi Dezső aradi ügynököt két hónapi elzárásra és három hónapi elzárásra változtatható 2000 korona pénzbüntetésre.

Török Géza aradi ügyvédi irnokot két hónapi elzárásra és három hónapi elzárásra változtatható 2000 korona pénzbüntetésre.

Pollák Mihály aradi ügynököt három hónapi elzárásra és 25 napi elzárásra változtatható 500 korona pénzbüntetésre.

Marx János aradi henteset 50 napi elzárásra változtatható 1000 korona pénzbüntetésre.

Gross Ede hentesüzletvezetőt pénzbüntetésre, Mittag Hubertné 1000 korona, Simándán Györgyöt 8 napi elzárás főbüntetés és 1000 korona pénzbüntetésre, Kemerkle Andrást 1000 korona, Sztojakovits Milánt 15 napi elzárásra és 2000 korona pénzbüntetésre, Zsombóczy Ágostont 1000 korona pénzbüntetésre, Képpa Károlyt 1000 korona pénzbüntetésre, Lénárd Andrást 1000 korona pénzbüntetésre, Nahóczky-Lajost 8 napi elzárásra és 500 korona pénzbüntetésre és Atlasz Izidornét 15 napi elzárásra és 2000 korona pénzbüntetésre ítélte a rendőrbírószék.

Krammer Bélát, Luczay Jánosné, Zureck Károlyné és Csokán Ernőné az ítélet felmentette a vád alól.

Az ítélet indokolásának

Atlaszhoz vonatkozó főbb részei a következők:

Atlasz Izidor ez év március havában megbízást adott Krisztanics Vilmos temesvári és Nagy Dezső budapesti ügynököknek, hogy részben Aradon nagymennyiségű zsirt és szalonnát vásároljanak össze. E célból nejt is Aradra küldött, aki megbízottjainak körülbelül 500.000 koronát bocsátott e célra rendelkezésükre. Atlasz Izidor, Krisztanics Vilmos és Nagy Dezső érintkezésbe léptek Zimmer Ádám, Pollák Mihály, Szabolcsi Dezső, Hartmann Sámuel ügynökökkel és Schwarz Dávid marosvásárhelyi kereskedővel, akiknek nagyrészt Török Géza ügyvédi irnok ismertette meg velük. Atlasz és társai felmutattak a szegedi Verpflegsmagazin által és Atlasz Izidor Hartmann Sámuel előtt a hadügyminiszter által kiállított, pecsétetekkel ellátott, valótlan tartalmu iratokat, melyek szerint Atlasz Izidor felhatalmaztatott volna arra, hogy sertészsirt és szalonnát maximális áron felül, 13—15 koronás árakon vásárolhasson össze. E hamis iratokat — amit a szegedi Verpflegsmagazin távirata is igazol — a már felsoroltakon kívül látták Róth József, Tóth Kálmán, Klein Rezső és Hartmann Sámuel, eskü alatti kihallgatott tanúk is. Zimmer Ádám, Pollák Mihály és Szabolcsi Dezső terheltek vallalkoztak az árak felhajtására, Hartmann hajlandónak nyilatkozott a Szabolcsi által szállítandó áru átvételére és kifizetésére. Az egyes ügyletek megkötésénél segédkezett Török Géza terhelt, aki azért, hogy Atlasz részére árut szerezzen leutazott Zsombóvára is. Atlasz és társai állandóan hangoztatták az eladók előtt, hogy nekik az ár mellékes, csak árú legyen, mivel felhatalmazásuk van a maximális ár jelentékeny túllépésére is. Kétségtelen, hogy ezzel nagyban megtévesztették az ügyfeleiket, így kötötték meg, a maximális árnál jelentékenyen magasabb árak ígéretével ügyfeleiket. Atlasz Izidor több ízben Aradon járt, kétségtelenül azért, hogy az üzletet irányítsa. Atlaszné is megfordult Aradon, aki Nagy Rezsővel és Krisztanics Vilmossal reá akarta venni Róth József és Klein Rezső ügynököket is maximális áron felüli áron való szállításra, ezek azonban nem vállalkoztak. Atlasz — hogy feltűnés nélkül dolgozhasson — Aradon tartózkodása alatt nem jelentette be magát a szállodában; azért, mert Deutsch Jenő néven lakott, ellene külön eljárás van folyamatban.

Április hó 3-ikán Krisztianics Vilmos feljelentést tett. Ezen feljelentés folytán megindult az eljárás. A nyomozó közegek a maximális áror felül talált 49.000 és 15066 korona pénzüsszegeket lefoglalták; a bűnvádi eljárás a rendőrség bünygyi osztályánál lett folytatva.

Atlasz Izidor tagadta, hogy Nagy Dezsőnek és Krisztianics Vilmosnak megbízást adott volna vételre, tagadta, hogy az ügyletben bármi része lett volna. Krisztianics Vilmos hangoztatta, hogy Atlasz megbízásából járt el Nagy Dezsővel együtt, becsatolva Atlasz Izidornak 1917. évi. március hó 24-ikén kelet megbizását, mely ezt kétségtelenül bizonyítja. Ezen kívül a katonai szolgálatot teljesítő Nagy Dezső vallomása is bizonyíték a megbizási viszony fennforgására. A becsatolt Zimmer Ádámhoz Atlasz Izidor által intézett távirai szintén bizonyítja, hogy Atlasz az aradi üzletekkel foglalkozott, azoknak ő volt az irányítója.

Ezen bizonyítékok bizonyítják, hogy Atlasz Izidor mint felbujtó és értelmiszervő *fondorlatosan, előre megfontolt tervszerűséggel*

rendezte a maximális áraknál jelentékenyen magasabb árak ígérével, Aradon ez év március és április havában lefolyt nagyszabású, szalonna és zsir-manipulációját. Mint tettest és mint felbujtót egyaránt vétkesnek kellett őt ki mondani. Sulyosító körülmény, hogy hamis okiratok felmutatásával, *hamisított cégjegyzési kivonat becsatolásával* és azzal, hogy aradi tartózkodása alatt magát be nem jelentette, tudatosan, fondorlattal járt el. Azt, hogy saját állítása szerint más városban hasonló körülmények között büntetlenül járt el, üzletfeleit a maximális áron felüli árakon való üzletkötésbe részint saját, részint megbizottjai ravaszkodásával ugratta be, így hozva létre üzleteit, akkor, amidőn Aradon a legnagyobb zsir és szalonna szükség volt, vaggonszámra szállította el az ily módon megszerzett szalonnat és zsirt. Ezért, az ügylet nagy méreteire való tekintettel is a büntetés maximumát kellett alkalmazni.

Az ítélet ellen az elhárítók és védők felbőkezést jelentettek be.

keközvetítéssel, amíg Wilson elnök ki nem adja a jelszót, hogy ennek itt az ideje.

12600 fogoly Romániában.

Budapest, augusztus 17. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Keleti haretér:

Romániában nincs változás. Az öszszsákmány a Foksanitól északra folyó harcok kezdete óta 210 tiszt és több mint 11000 főnyi, legénység mint hadifogoly, 110 géppuska és 35 löveg. Graescitől délre honvédsapátok és lóról leszállott cs. és kir. lovasság bravuros támadásban hátrább üzték az ellenséget, ez alkalommal 45 tisztet és 1600 főnyi legénységet fogtunk el és 10 géppuskát és 1 löveget zsákmányoltunk. A trencsényi 15. honvédezred 8-ik százada egymaga 600 hadifoglyot szállított be. A Bisztrica mentén, Holdától északra emelkedő magaslatokon a szegedi 302. honvéd ezred osztagai egy támadó orosz zászlóaljot megtutamtítottak, miközben nagy mennyiségű hadiszert maradt kezünkön.

Olasz és Balkán hadszíntér:

Változatlan. — A vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Berlin, aug. 17. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállásról jelentik:

Keleti haretér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala:

Különösebb harcok cselekmény nem volt. Sok helyen kiújuló tűzértségi tevékenység és előtéri csatározások.

József főherceg vezérezredes arcvonala:

A Bisztrica mentén, Holdától északra és a Trotus völgytől délre reánk néző sikeres részleges harcok voltak.

Mackensen vezértábornagy hadserege portja:

Foksanitól északra és a Szereth alsó folyása mentén román-orosz előretörések nagy veszteségeikkel kudarcot vallottak.

Macedóniai haretér:

Semmi ujság. — Ludendorff, első főszállásmester. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

IRODALOM ES MŰVESZET.

* Meghívó. Az aradi zenekedvelők egyesülete 1917. augusztus 21-én, d. u. 5^{1/2} órakor választmányi ülést tart a városi zeneiskola helyiségében (Batthyányi-utca 26. l. em.), melyre a választmányi tag urakat tisztelettel meghívja az elnök.

* Az Aradi Tükör legújabb száma ma jelent meg változatos és irodalmi színvonalon álló érdekes tartalommal. Aktuális, a népszerű lap tónusát jellemző eredeti cikkek sorakoznak a mai számban is, közöttük egy szatirikus rajz az aradi strandletről. Az Aradi Tükör a trafikokban és az elárusítóknál kapható.

Hét új táblabíró az aradi törvényszéken.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A hivatalos lap mai számában szokailan nagyszámú bírói és ügyészi előléptetés jelent meg a király születése napja alkalmával. Az előléptetések az igazságügyminiszter előterjesztésére történtek, melyek bennünket aradiakat is közelebről érintenek, amennyiben az aradi bírói karnak is sok köztisztletnek örvendő tagja részesült a királyi kegyben. Nevezetesen Schartner Sándor dr. aradi törvényszéki elnöknek a kuriai bírói címet és jelleget adományozta a király, Aknay Andor, Nagy József, Szabó István, Lehrmann Viktor, Heller Mór dr., Mészáros Dániel és Jakó Sándor dr. aradi törvényszéki bíráknak, valamint Eckensberger Károly aradi ügyésznek és Kovács József aradi járásbíróknak az ítélőtáblai bírói, illetve főügyészi helyettesi címet és jelleget adományozta a legfelsőbb királyi kegy.

Ezekon kívül Zih József, Uray József aradi járásbírákat és Schul Ármán dr. aradi törvényszéki bírót a VII. fizetési osztályba sorozott járásbírákká, illetve törvényszéki bírót nevezte ki a király. Előléptetésben részesült még az aradi bírói kar három tagja: Tompa Gyula dr. és Gyene Zoltán alügyészek és Tarajosi Béla dr. törvényszéki albíró jelenlegi székhelyükön ügyészekké, illetve törvényszéki bírót neveztek ki, az alügyészi és albírói állások végleges beszüntetésével.

A hosszú névsorból a nem aradiak közül kiemeljük Kepes L. Miklós, Fekete József, Póhm Jenő nagyváradi és Nyirő Géza kolozsvári tábla bíráknak a kuriai bírói címmel és jelleggel való felruházását, Kövér Akos új aradi járásbíróknak, Meszlényi Antal dr. beregszászi törvényszéki bíróknak, valamint Pogonyi Nándor budapesti ügyésznek ítélőtáblai bírói, illetve főügyészi helyettesi címben és jellegekben való részesítését. Halászi Béla világosi járásbíró, Bozoky Mátyás budapesti törvényszéki bírót és Povolni Milán világosi járásbírókat a VII. fizetési osztályba sorozott járásbírákká, illetve törvényszéki bírákká nevezte ki a király. Szabó Frigyes dr. magyarpécskai járásbírói albirót pedig az albirói állás beszüntetésével járásbíróvá neveztetett ki jelenlegi székhelyén.

A tömeges előléptetés igen nagy örömet okozott az aradi kiváló bírói karban, amely úgy érzi, hogy sok esztendő keserű csalódásért nyújtott kárpótlást ami most végre történt. Mint a táblabírói kinevezésekből látható az aradi törvényszéknek sok érdemes bíróját évekig hiába várta a megérdemelt és kitüntetés szamba menő előléptést és hogy ez most ilyen formában ment végbe annál nagyobb megelégedést és örömet kelt, mert mindenben az igazságnak felel meg a király ténykedése. Mindazok megkapták hossza és eredmények-

ben gazdag munkálkodásuk jutalmát, akik azt joggal elvárták. — Egyszerre 7 táblabírói rangba került bíróját van az aradi törvényszéknek, ami azt bizonyítja, hogy az igazságszolgáltatás Aradon olyan férfiak kezében van, akiknek hivatali és társadalmi tevékenységére egy város büszksége, mint az ország büszksége lehet.

Az aradi törvényszéknek nagytiszteletben álló, kiváló elnöke, aki maga is általános örömet kelető rangemelésben részesült önérettel és felemelő öntudattal tekinthet nagyszerű gárdájára.

Az ügyészi kar három érdemes tagja lépett elő, s ha végig tekintünk arra a munkára, amit az aradi ügyészség e három nehéz esztendőben végzett, akkor azt kell mondanunk, hogy az a legkevesebb jutalom, amelyet az aradi ügyészség rendkívül szimpatikus vezetője Eckensberger Károly főügyészi helyettesé történt kinevezése által és két kártárs ügyészeké történt előléptetése által kaptak.

Az aradi járásbírói magas színvonalának megbecsülését jelenti Kovács József járásbíró táblabíróvá való kinevezése, mert ismeretes, hogy az aradi járásbírói az ő vezetése alatt kitűnő munkaerők közreműködésével az ország egyik legtekintélyesebb bírói testületét reprezentálja.

A béke útja.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Stockholm. Brating azzal fenyegetőzik, hogy a központi hatalmak mellé áll, ha az entente továbbra is nehézségeket támaszt a stockholmi nemzetközi értekezlet megtartása elé. Szándékát a Szociáldemokrata című lap vezércikke egész nyíltan juttatja kifejezésre.

Amsterdam. Az olasz szociálisták a legkomolyabban követelik a minden áron való békét.

Bern. A Daily Telegraph jelenti, hogy az angol munkáspárt végrehajtó bizottsága a kongresszus utasítása értelmében elhatározta, hogy nyolc bizottsági tagot, köztük Hendersont is, Stockholumba küldi.

Riga. Az amerikai szenátusban Lewis javaslatot nyújtott be, hogy Amerika a jövőben ne foglalkozzék semmiféle békejavaslattal, vagy bé-

Andrássy Gyula miniszterelnök.

— Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Befejezett tény, hogy *Andrássy Gyula gróf mint megbízott miniszterelnök tér vissza Budapestre.* A kabinet mai összetételében megmarad. *Andrássy és Serényi Béla gróf ma este visszautaztak Budapestre.*

Bécsből telefonálja tudósítónk: A *Neues Wiener Tageblatt* azt írja, hogy *Esterházy Mór gróf megbetegedése következtében a megváltozott helyzet végleges megoldása az, hogy a király Andrássy Gyula grófot miniszterelnökké nevezi ki.* A kabinet összeállítása alkalmasint változatlan marad. A választói reform kidolgozására *Vázsonyi Vilmos* kapott megbízást. Aza hír van elterjedve, hogy *Esterházy Mór gróf lesz az Andrássy-kabinet pénzügyminisztere.*

Budapestről telefonálja tudósítónk: A *Politikai Értesítő* írja: *Esterházy Mór gróf távozása végleges.* Előreláthatólag a helyettes kinevezésére sem kerül sor. *Andrássy Gyula gróf miniszterelnöksége eldöntött dolog, kinevezése egy két napon belül megtörténik.*

Egy fővárosi estilap azt írja, hogy *Esterházy gróf távozása véglegesen eldöntött dolog.* A politikai körök már véglegesen befejezettek tekintik, hogy *őfelsége Andrássy Gyula grófot bizza meg, ámbár még mindig vannak olyan beavatottak, akik Zichy János gróf missziójában bizakodnak.* *Esterházy már hetekkel ezelőtt kijelentette miniszterársainak és bizalmasainak, hogy távozik helyéről, de taktikából ezt nem hozták nyilvánosságra és szigorúan titkolták az avatatlanok előtt.* Ez alatt a mai rendszer különböző árnyalatai között a leghevesebb harc volt az új elhelyezkedésért és uralkodóért s a legkülönbözőbb irányokban szövegették az új helyzettel szemben terveiket. Mikor *Zichy János* akciójának terve nyilvánosságra került, *Esterházy távozását nem lehetett többé halogatni s a kormány egyes tagjai, valamint a mai rendszer képviselői, de elsősorban Vázsonyi Vilmos* összefogtak, hogy ne jöhessen olyan alakulás, amelyben a munkapártnak, mint pártoak szerepe van. Ennek az igyekezetnek kifejezője volt *Vázsonyi* kaposvári nyilatkozata, amely a munkapárttal minden együttműködést lehetetlennek jelentett ki. Ennek következménye volt a *Károlyi* párti sajtó újabb támadása a munkapárt ellen.

Zichy János gróf miniszterelnöki megbízatásának megakadályozására indult akció állította azután előtérbe Andrássyt, akinek jelöltetése még ellenfeleinél is bizonyos megnyugvást kelthet. Ha *Andrássy* — ami most már bizonyos — miniszterelnök lesz, még nem jelenti azt, hogy szembe kerül *Zichy Jánossal.* Beavattottak szerint *Zichyben* meg van a hajlandóság, hogy bizonyos körülmények között az *Andrássy-kormányt* támogassa. Es összefüggésben van *Andrássynak* azzal a szándékával, hogy új pártalakulást hozzon létre az alkotmánypártból és a munkapárt bizonyos elemeiből, sőt más párt embereiből is szeretne egy új erős guvernamentális pártot megszervezni, amely annak a koncentrációnak, amelyből az *Andrássy-kormány* is alakult nemesak egy kis része, hanem legerősebb pártja, úgy szólván a tengelye lenne.

Andrássy el van arra határozva, hogy a

ben, a mostani Házsal, ha pedig ez nem sikerül, akkor a Ház feloszlatásával.

A munkapártban az új alakulással szemben még nem alakult ki végleges vélemény. De a pártvezetőséghez közelállók szerint *Andrássy* személye legfeljebb csak megkönnyíti a párt állásfoglalását az új kormánnyal szemben. A párt egyelőre várakozik és az *Andrássy* kormány programjától teszi függővé, hogy hajlandó-e annyira támogatásban részesíteni *Andrássyt*, mint amennyire *Esterházyt* támogatta.

A kormányt támogató pártok körében hirc jár, hogy *Esterházy Mór gróf* pénzügyminiszter lesz. Beavatott forrás szerint *Andrássy* a pénzügyi tárca betöltésénél elsősorban *Wekerle Sándorra* gondolt, ez azonban nem akarja azt vállalni.

HIREK.

Három évi börtönre ítelt százados.

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Boroszlóból jelentik: Óriási szenzációt kelt az itteni előkelő körökben *Philippi századosnak* elítélteése.

A katonatiszt polgári életében a wiesbadeni gépgyár részvénytársaság főtulajdonosa. A háboru elején bevonult a hadsereghez és kinevezték egy önállóan működő hadseregnek pionir osztag parancsnokává. Ebben a minőségében a saját gyárvánál igen nagy összegű megrendeléseket eszközölt, s mint kitünt, a szállított gépeket sokszorosan túlfizette, noha sokkal olcsóbb ajánlatok is rendelkezésre állottak. A felsőbb hatóságok tudomást szerezve a dologról, megindították a százados ellen a bünygyi eljárást és a bíróság megállapította, hogy *Philippi* a szállításokon körülbelül két millió márkát keresett.

A mainei haditörvényszék passzív megvesztegetés címén három évi börtönre és rangjának elvesztésére ítélte. Kimondotta egyuttal a bíróság azt is, hogy a szállításoknál szerzett hasznot vissza kell adnia az államkincstárnak. A bünygybe több mainei hadseregszállító is belekeveredett, ezek ellen is megindult az eljárás.

— **A király születésnapjának megünneplése Aradon.** Meleg hazafias lelkesedéssel ünnepelte meg ma Arad város közönsége IV. Károly király harmincadik születésnapját. Dél-élelt 10 órakor a minoriták temploma zsufolásig megjelt közönséggel. A vármegyei és városi hatósági és állami hivatalok testületileg jelentek meg a templomban. Az ünnepélyes misét *Monay Ferenc dr.* celebrálta. Nagy fénynyel ünnepelte meg a legfelsőbb hadur születésnapját az aradi helyőrség is. A programmal megfelelően már hajnali öt órakor a katonazene járta be a város főbb utcáit és sűrű ágyuszó hirdette a nap-jelentőségét. Kilenc órakor pedig zsufolásig megtelt a várbeli templom főhajója tisztekkel és katonai tisztviselőkkel. A máskor szokásos banket az idén legfelsőbb rendeltetésre elmaradt. A többi felekezetek templomaiban is hálaladó ünnepélyes istentisztelet volt a délelőtt folyamán. A zsina-gógában ma este fél nyolc órakor volt az istentisztelet.

— **Just Ferenc gyásza.** Súlyos csapás érte *Just Ferenc* aradi máv. üzletvezetőt. Apósa id. *Neruda Nándor*, a *Neruda Nándor* cég megalapítója, életének 81-ik évében Rákospalotán elhunyt.

— **Hósi halál.** *Seidner Ferenc* zászlós, *Seidner Márton* nemrég elhunyt marosborsai kereskedő fia, az orosz határon hósi halált halt.

— **Uj esperes.** *Radic Demeter* nagyváradi görög-katholikus püspök *Gitta Victor* világosi görög-katholikus plébánost a világosi görög-katholikus esperesi kerület esperesévé nevezte ki. A beiktatás vasárnap szeptember 5-én lesz.

— **Kitüntetések.** A király személye körüli magyar miniszterek előterjesztésére a háboru tartama alatt teljesített buzgó működésük elismerésül a következő miniszterelnökségi tisztviselőknek és alkalmazottaknak és pedig *Joanovich Pál* miniszteri tanácsosnak, *Balogh Ferenc* miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsosnak, dr. *Kun József* miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri osztálytanácsosnak, dr. *Petneházy László* miniszteri osztálytanácsosnak, dr. *Hazai Lóránd* miniszteri titkárnak, *Latinovich Endre* miniszteri titkárnak, báró *Kazy Károly* miniszteri titkárnak, dr. *Marsovszky Ivor* miniszteri segédtitkárnak, dr. *Márffy Agost* miniszteri segédtitkárnak, dr. *Keblövszky-Mayer Lajos* miniszteri segédtitkárnak, dr. *Német Alfréd* miniszteri osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott miniszteri titkárnak, *Bónitz Ferenc* miniszteri titkár sajtótudósítónak, *Biró Pál* miniszteri titkár-sajtótudósítónak, *Kazár Adolf* kir. tanácsos, segédhivatali főigazgatónak, *Andor László* segédhivatali főigazgatónak a II. osztályu polgári hadi érdemkeresztet, *Solyom Andor* temesvári ítélő táblai elnöknek az elsőosztályu polgári hadi érdemkeresztet.

Adományozta továbbá *Kishindi Hindy István* posta és távirtda főigazgatónak és *Siket Traján* posta és távirtdai címmel és jelleggel felruházott posta és távirtda igazgatónak a *Ferenc József*rend középkeresztjét, *Lóczy Lajos* dr. földtani intézeti igazgatónak, *Kehrer Károly* tanfelügyelőnek, *Karoliny Mihály* állami elemiskolai tanítóképző igazgatónak, *Urhegyi Alajos* állami elemi iskolai tanítóképző intézeti gyakorló intézeti tanítónak a másodosztályu polgári hadi érdemkeresztet, *Lengyel János* református kovácsházai, *Urbán József* pitvarosi állami elemiskolai igazgató tanítóknak és *Bokor Alajos* aradi községi igazgatónak a harmadosztályu polgári érdemkeresztet, *Kautman Oszkár* berlini műépítésznek a harmadosztályu polgári érdemkeresztet.

— **Augusztia főhercegnő balesete.** Budapestről telefonálja tudósítónk: *Augusztia főhercegnő* ma délután meglátogatta *Schmiedt Miksán* az ismert butorgyárosnak villáját, mely tudvalevőleg műkincsekkel van tele. Visszajövet a főhercegnő kocsija neki ment egy autómobilnak és az autó elejét összetörte. *Augusztia főhercegnő* és fia kiszálltak a kocsiból és az után-baj nélkül folytatták utjukat.

— **A városi gőzvasut új rendje.** A városi közvasut körül jelentős változás amaz újítás, hogy mátol kezdve a vonatok *Gáj* külvárosig közlekednek. A *gáji* vonatokon a vasuti indóháznál átszállni nem kell, mert azok *Gáj* telirattal óránként közvetlenül közlekednek. Hétköznap este a *Forray-utcától* negyed tizkor indul az utolsó *köcsi* *Gájba*, vasár- és ünnepnapokon pedig fél tizenkettőkor. Újítás számba megy az is, hogy ezentul az esti temesvár vonat érkezésekor két gőzvasut fogja várni a városba érkezőket.

— **Árverés a vasuton.** Ezennel közhírré tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomás helységeiben talált tárgyak u. m.: táskák, kalapok, ruha- és fehérművek, botok, nap- és esernyők stb. darabonként kistételekben is Arad állomásunkon 1917. augusztus hó 23-án, délelőtt 9 órakor tartandó árverezés alkalmával készpénz mellett elfognak adatni. — Az üzlet-

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Andrássy megbízatása.

Bécs. A Neues Wiener Tageblatt írja: A király augusztus 20-án nevezi ki Andrássy Gyula grófot miniszterelnökké és ugyanakkor felmenti Esterházy Mór grófot állásától. Esterházy gróf tagja lesz a kabinetnek, vagy a pénzügyminiszeri tárcát vállalja, vagy a negyedik tárca nélküli miniszterium élére állítják. Esterházy egyelőre pihenni akar és ezért hosszabb szabadságra megy. A képviselőházat szeptember első napjaiban összehívják, de csak azért, hogy meghallgassa a kormánynyilatkozatot.

Ugyanezen forrás szerint Pallaviciny György örgróf miniszterelnökségi államtitkár bellügyminiszter lesz, Ugron Gábor pedig más magas állásba kerül.

Budapesti politikai körök szerint a válság még nem oldódott meg, habár általában az a vélemény, hogy Esterházy már kérte a felmentését. Előtérben Andrássy Gyula gróf áll, aki hír szerint már tárgyal is és akinek a megérkezését holnapra várják. Nem kizárt dolog, hogy Esterházy miniszteri tárcát vállal. Általánosságban azt hiszik, hogy a miniszterelnöki változás nem befolyásolja a kabinet politikáját.

Berlin. A Wolff ügynökség jelenti: A nyugati általános offenzíva második napja a németek teljes győzelmével végződött. Flandriában, ahol a főlöket tervezték az angol támadás katasztrofális módon összeomlott.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: este Flandriában és Verdunnál vál-

tozó erejű tüzérségi harc. San Quentinban a székesegyháznak szomszédságában levő házak lángokban állnak. A franciák folytonos tüzelése még növeli a tüzet. Keleten nem történt különös esemény.

Bécs. A Neue Wiener Zeitung jelenti: Olaszországban a béke kedv fokozódik. Giolitti beszédével, amelyvel erősen ostromozta a titkos diplomáciát, a békehangulat tetemesen erősödött. Olaszország előreláthatólag nem küld csapatokat a nyugati frontra, de támogatni fogja az ontenti magyarországi akcióját.

Bécs: A pápának jegyzéke nyilván a futár kérésére folytán még nem jutott el Bécsbe. A rendelkezésre álló jelentésekből kitűnik, hogy a szentatya jegyzékében az igazságos és tartós béke megteremtése érdekében felhívást intéz a hadviselő államok kormányaihoz, hogy vessenek véget a vérontásnak, azt javasolja, hogy egyezzenek meg az alapvető békefeltételek tekintetében, amelyeket maguknak a hadviselő kormányoknak kell közelebbről meghatározni és kiegészíteni. (A feltételeket az Aradi Közlöny már ismertette a berlini Lokalanzeiger jelentése alapján. A szerk.)

Hága. Az angol gépészek és vasúti alkalmazottak nyolc órai munkaidőt követelnek. Ha a kormány ezt megtagadja, három napon belül negyven-ötvenezer ember beszünteti a munkát.

— Sok a veszett kutya Aradon. Az utóbbi időben a kutyamarások rendkívül sűrűn fordulnak elő, ami annak tulajdonítható, hogy az ebtartó gazdák az ebszabályokra vonatkozó szabályrendeletben előírt ebtartási szabályokat nem tartják be. Miután az ebtartásra vonatkozó 15046/442-916. számú szabályrendelet szabályszerűen közzé lett téve, ennél fogva ismételt felhívom az ebtartó tulajdonosokat, hogy a kutyáikat a szabályrendelet 24., 27. és 28. §-a értelmében a házon kívül az utcán csak a marás lehetőségét kizáró szájkosárral és pórizzal ellátva vigyék magukkal. Vásárra, sötányokra, valamint társas kocsiakra, vendéglő, kávéház, cukrászda és egyéb nyilvános helyekre pedig kutyákat vinni tilos. E tilalom betartásáért nemcsak a kutya birtokosa, hanem az illető helyiség tulajdonosa, bérlője, illetve a társas kocsi alkalmazottai felelősek. A szabályrendelet következményeinek betartását ellenőriztetni és a mulasztó tulajdonosokkal szemben szigorúan eljárni fogok. A szabályellenes talált kutyák haladéktalanul ki lesznek irtva. Greén Nándor főkapitány.

— Cukor kiosztás. Felhívom az I., II., III., IV. és V. kerületekhez tartozó kereskedőket, hogy szombaton, a VI., VII., VIII., IX., XI., XII. kerületekhez tartozó kereskedőket pedig, hogy kedden délelőtt a cukor utalványok kiváltása céljából a közlelmezési hivatalban jelentkezzenek. A 9. és 10. számú szelvény váltható be adagonként 20 deka cukorra, amelynek kiesinybeni eladási ára 32 fillér. A közlelmezési hivatal vezetője.

— Az aradi közszolgálati alkalmazottak beszerzési csoportjának elnöksége ez uton értesíti tagjait, hogy kitűnő minőségű vörshagyma ma (szombaton) d. u. 3¹/₂ órától kezdve a pü. palotában készpénz fizetés mellett kilo-

grammonként 1 korona 44 filléres áron még kapható.

— Széninség. Prágából jelentik: A komai gázgyár szénhiány miatt kénytelen volt üzemét teljesen beszüntetni. Ezen cseh gázgyár közel fekszik a szénvidékhez és évi gáztermelése másfél millió köbmétert tesz ki.

— Adományok. Glaser Izidorné kereskedő Háromalmásról a következő sorok kíséretében küldött 17 korona 22 fillért a Vörös Kereszt egyletnek: „Trafikot kapván, elhatároztam, hogy a kellemest összekötöm a hasznossal és a trafikot vevő közönségnek tudtára adtam, hogy csak az kap füstölni valót, aki a jótékony oltárára néhány fillért áldoz. A közönség szívesen adakozott és ily címen gyűlt össze 17 korona 22 fillér”. Benkőczy Sándorné Csanádapályán 4 koronát, Gonda Ferenc az olasz fronttól 5 koronát küldött a vak katonák részére.

— Iroda áthelyezés. Nikolics Déme ügyvéd irodája Arad, Arad-csanádi vasut palotája, városi ház felőli rész, 2-ik ajtó bejárat, földszint.

— Orfeum a Központban. Még csak három estén a jelenlegi nagyszerű társulat. Ma Forrai Aladár, a szegedi színház tagjának vendégfellépte.

— Ertesítés. Jacobi Gyula vizsgázott fogtechnikus megérkezett, fog-műtermét megnyitotta. 4565

— Helybéli és vidéki viszonzoladók részére tábori dobozok, levelező-lapok, csomagoló- és levélpapírosok, papírzacskók, képes levelező-lapok, papírszalvéták, noteszek stb. legelőször Kerpel Izsó papírnagykereskedésében.

TARKASÁGOK.

(Felköszöntő.) A napokban volt a p-i önk. tüzetű egyesületnek a diszközgyűlése, amelyen a zászlóanya is megjelent. Humoros ceremóniák között lefolyt közgyűlés után a falu jegyzője így szólt az elnökhöz, a községi bírónak:

— Nem értette meg a peslantásomat? Azt céloztam vele, hogy üdvözlője kend a zászlóanyát.

— Mán hogyné érttettem volna, tudom én, mi a rend. Elvégeztem én azt még lenn a kapuban, amikor megérkezett.

— Hogy-hogy?

— Hát ugy, hogy kalpagommal illedelmesen köszöntöttem oszt így szóltam hozzá:

— Isten hozta közibénk a tekintetes nagyságot...

MOZGOKEPSZINHAZ.

* A sellők királynője. Rita Sacchetto az Apollóban.) A hiru nő, aki hitét, szerelmét, hűségét fel áldozza a csillogó ékszerért, az asszony a maga természetes ösztöneivel lép előtérben abban a drámában, melyet tegnap mutatott be a színház. A gyémánt, az arany fénye elszédíti a hűséges asszonyt, bűnre esábitja. Csak hogy ez a bűnbe esés, ez a megtorlás poétikusan szép, olyan formában kapjuk, amely nekünk rokonszenves. Rita Sacchetto a közönségnek kedvence, az ő alakításában a legnagyobb bűn is megbocsátást nyer, a megtorlás csak rokonszenves és nemes. Látjuk a csodaszép nőt, amint közd önmagával és becsületével, látjuk amint elbukik s látjuk bűnének büntetését. Mindez az érzések melegségével, meghatóságával történik, ez az oka annak, hogy a képnek a közönség minden rétegében olyan osztatlan és igaz őszinte sikere

A Békéscsabai Sertész-üzlet
Készvénytársaság
 garantált patkányirtó foxterrier
kuivák
 I. évfolyam.
 Részletes leírást tartalmazó ajánlatok a cég címére **Békéscsabára** küldendő.

18778—1917. klt.
HIRDETMÉNY!
 Arról értesültem, hogy az állatvásárookra való felhajtás alkalmával általánossá kezd válni az a régi szokás, hogy a tejelőállatok tőgyét az állat jó tejelőképességének bizonyítása céljából mesterségesen felduzzasztják, szobaniorgó eljárás vagy közgazdasági és állatkereskedelmi, valamint állatvédelmi szempontból egyaránt káros, az állatok egészségi állapotát is veszélyeztető, azoknak nagyfokú felesleges kínzásával jár. Énnélfogva a magyar királyi földművelésügyi miniszter-

rium 52605—III. A—1—1917. sz. rendelete alapján megtiltom a tehének tőgyének mesterséges felduzzasztását, történjék az akár eszközök, vagy szerek alkalmazásával, akár ki nem fejtve által, illetve a szopósborjunak az anya tőgyétől való távoltartásával, vagy bármily más módon.
 Aki ezt a tilalmat megszegi vagy kijátsza, az amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és ezen rendelkezés alapján 200 kor.-ig terjedhető pénzbüntetéssel büntethető.
 Arad, 1917. évi augusztus 3.
 Green, főkapitány.

Ingatlan forgalom!

Feladatok megbízásokat: házak, föld, szőlők és erdők eladására és azoknak vásárlására.
 Keresetek: Nagyobb városi bérházakat, magásházákat, szőlőket.
 Ajánlatok: Kisebb városi bérházakat, szőlőket, vidéki elsőrangú emeletes vendégházakat, vidéki szőlőket, vidéki házakat.
 1000 hold szántóföldet
 300 hold szántóföldet
 130 hold szántóföldet
 Szíves megbeszélések: Arad, József körút 39.
Ungár József,
Arad, Varjassy L.-u. 39.
 Interurbán telefon 1128. 5466

Pályázati hirdetmény.
 A jegyzői teendőkhöz legalább némi jogi jártas, egy közgazdasági és egy adóügyi irnok, 2000—2000 kor. fizetés, lakás, fűtés és végrehajtáskor 5 kor. napi díj mellett, azonnal alkalmazást nyer. Ezen állásokat gyermektelen házaspár is betöltheti, mely esetben a fizetés 3000 kor. és végrehajtáskor 5 kor. napi díj és az összes járat jövedelme. Román nyelvet bírók előnyben részesülnek.
 Zerandbánya, 1917. aug. 14.
Baczurka József
 körjegyző.

Árlejtési hirdetmény.
 A nagyhalmágyi gör. kel. rom. esperesi székeskerületnek az aradi gör. kel. rom. Szentszék által 2597—1917. sz. a. jóváhagyott terv és költségjegyzék szerinti renoválása és tartarozása munkálatainak kiadása céljából **1. évi augusztus hó 22-én d. e. 11 12 óra** kor szóbeli versenytárgyalás fog megtartatni a helybeli gör. kel. esperesi hivatalban a következő feltételek mellett:
 1. A költségjegyzék szerinti kiadást 2r 9048 kor. 20 fillér.
 2. A résztvevő vállalkozók tárgyalás megkezdése előtt kötelesek a kiadást 5 %-át készpénzben, avagy elfogadható értékpapírokban óvadék gyanánt az esperesi ker. pénztárába befizetni, mely óvadékot az illető vállalkozó a szerződés megkötése előtt a fenti kiadással 10%-ára köteles kiegyenlíteni.
 3. A vonatkozó terv és költségjegyzék szerinti munkálatok csak egy vállalkozóknak fognak kiadatni, feuntartója azonban magának az esperesi kerület képviselője azon jogát, hogy a munkálatokat vállalkozók közül annak adja ki, ki több garanciát nyújt s kiben jobban megbízik.
 4. A terv és költségjegyzék, valamint az árlejtés egyéb feltételei, a versenytárgyalás napjáig az esperesi hivatalban Nagyhalmágyon a hivatalos órákban betekinthetők.
 5. A versenytárgyaláson résztvevők semmi cím alatt sem követelhetnek az espereskerülettől napi díjat avagy kiszállási költséget a megjelensükből kifolyólag.
 A nagyhalmágyi gör. kel. rom. espereskerületnek 1917. évi augusztus hó 11-én tartott képviselői üléséből.
Lázár Kornel,
 gör. kel. rom. főesperes.

Pályázati hirdetmény.
 Hatósági liszt, tengeri, petrol, cukor stb. kímérésehez egy fiatal, ahhoz értő egyén, megállapodás szerinti fizetés mellett alkalmazást nyerhet. Járással bírók előnyben részesülnek. Ajánlatok a zerandbányai körjegyzőhöz adandók be. 5446

Láb- és kézizzadás
 biztosan és leggyorsabban elmúlik a „Peppo” folyadék- és „Peppo” hintőpor segítségével.
Szánt! . . . Szagtalanít!
 Peppo folyadék ára 1 literrel utasítással 1 kor. 20 fill.
 Peppo hintőpor 1 kor. — fill.

Katonáknak Szőrvesztő
 Depillor.
 Fontos tudni, hogy
ruhaletük
 kiirtására legjobb szer a **PEPIS** folyadék, ára 2 kor. és **HADAR** hintőpor, ára 3 kor.
 Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnk:
Hajós Arpád gyógyszerésztárában
 Arad, Andrassy-ut 22. szám.

44—1917. szám. Mondorlaci körjegyzőtől.

Önkéntes árverési hirdetmény.

Néhai Nedeszk György mondorlaci örökgyő hagyatékában a hagyatékot képező alábbi ingatlanok Mondorlak községhezánál 1917. évi szeptember hó 2-án délelőt 9 órakor megkezdődő és a következő napon folytatandó nyilvános önkéntes árverésen örökáron eladatnak és pedig:
 1. A maroscicséri 81. sz. tjkvben A. I. 8. sor, 1202 lrsz. 1100 négyszögöl szántóföld, kikiáltási ára 1000 korona.
 2. A maroscicséri 312. sz. tjkvben A. I. 1. sz., 1046 lrsz. 1100 négyszögöl szántóföld, kikiáltási ára 1000 korona.
 A maroscicséri 408. sz. tjkvben A. I. 1. sor, 633—a. lrsz. 1100 négyszögöl szántóföld felerésze, kikiáltási ára 500 korona.
 4. A maroscicséri 460. sz. tjkvben A. I. 1. sor, 958 lrsz. 1 k. hold 600 négyszögöl szántóföld, kikiáltási ára 2000 korona.
 A maroscicséri 468. sz. tjkvben A. I. 1—7. sor, 519, 953, 520, 954, 603, 749, 893 lrsz. 1100 négy-szögöl, 1100 négyszögöl 1100 négy szögöl, 1100 négyszögöl, 1 h. 600 négyszögöl, 1 h. 600 négyszögöl és 1 h. 600 négyszögöl szántó-földek, kikiáltási ára 10.000 korona.
 6. A maroscicséri 471. sz. tjkvben A. I. 1. sor, 1324 lrsz. 1100 négyszögöl szántóföld, kikiáltási ára 1000 korona.
 7. A maroscicséri 473. sz. tjkvben A. I. 1. sor, 741 lrsz. 1100 négyszögöl szántóföld, kikiáltási ára 1000 korona.
 8. A maroscicséri 508. sz. tjkvben A. I. 1. sor, 551. lrsz. 1100 négyszögöl szántóföld, kikiáltási ára 1000 korona.
 9. A maroscicséri 648. sz. tjkvben A. I. 1. sor, 1636. lrsz. 4 k. hold 276 négyszögöl szántóföld, kikiáltási ára 5000 korona.
 10. A maroscicséri 267. sz. kataszteri birtokivben 1770, 1771, 2168, 2738, 2739. lrsz. telekkönyvvezetlen pótkertek kikiáltási ára 200 kor., 100 kor., 200 kor., 300korona.

Árverési feltételek:

1. Venni szándékozók kötelesek az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10. — tizszázalékát bánatpénzül alulírott zárgondnok kezéhez lefizetni, amely bánatpénz a vételárba betutódik; ha pedig vevő szerződésbeli kötelezettségének eleget nem tenne, bánatpénzének elvesztése mellett a jogügyet megszüntnek tekintik.
 2. Az árverés eredményének elfogadására zárgondnok és illetve eladók kötelezve mincsenek.
 3. Eladókra és zárgondnokra az árverés csak Aradmegye gyámhatóságának jóváhagyása után válik kötelezővé.
 4. Az ingatlanok teljes tehermentesítése eladók kötelessége.
 5. Vevő köteles a teljes vételár 1917. október 1-ig az ingatlanok birtokbavétele napjáig vagy zárgondnok kezéhez, vagy Aradmegye gyámpénztárába befizetni.
 6. Az összes árverési bélyegilletékek, szerződés átírási költségek, bélyegek és vételi illeték vevőket terhelik.
 7. Eladók jogosítottak az 5. és 10. pontok alatti ingatlanokat helyrajzi számonként külön-külön is árverés alá bocsájtani.
 Mondorlak, 1917. évi augusztus hó 3-án.
Bernáth Ferencz,
 körjegyző zárgondnok.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

As apróhirdetéseket díjat szavak szerint számítjuk.

Minden apró hirdetés ára 10 fillér. Vastagabb betűkkel 20 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

A legkisebb hirdetés ára 1.20 korona.

Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Hirdetéseket délután 1/2 óráig veszik fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

"Ugy szeretnék boldog lenni" feljegyére választ azonnal kérem átvenni 5464

"Nabarózságnak" levele van a kiadóban. 5466

"Koronám a boldogságom" feljegyére levél van. 5472

Alkalmazást keresek.

Nyomdász tanuló. teljes ellátással állást keres. Weisz Izab. Deva, Barcsai-ut 2. 5469

Alkalmazást nyer.

Német nyelv-tanítók keresek Hegyaljára 10 éves leánykám mellé. Ajánlatot írásbeli igényvel kiadóhivatalba kérek. 5462

Okleveles nevelőnő keresek, ki a zongorázásban jártassággal bír. Vas drogueria. 5453

Vas és fűszerüzletben egy jóerkölcsű fiú tanulóknak felvétetik. Mencer A. Adolf, Pankota. 5476

Keresek jobb házból való leányt, aki a háztartási teendőket vállalja s délután 4 éves gyermekkel foglalkozna, varrathoz értők előnyben. Cím a kiadóban. 5477

A Hunnia halaproszintona elsőrendű közléány állandó munkára jó fizetéssel felvétetik. 5390

Neged, ki engros üzletben már alkalmazva volt, szonali telepésre felvetetik Ehrenfeld Ignác fűszer- gyereskedésében Arad. 5405

Okleveles nevelőnő keresek tanynára 2-ik polgárista leány, német és zongora oktatásával Kardos, Cséffa, Bihar megye. 5447

Lakást keres.

2-3 szobás lakás mellékhelyiségekkel azonnalra. vagy november 1 re keresetik a belvárosban. Cimeket a kiadóba kér. 5303

Kiadó lakás.

Különbefajta butorozott szoba villanyvilágítással azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 5474

Egy colinosan butorozott szoba elő- és fürdőszobával, villanyvilágítással kiadó. Révay-utca 9. sz. alatt. Megtekinthető d. u. 1-5 óráig. 5410

Vétel és eladás.

5 darab egyenként 65-70 H.-ig ászokhordó Honólton eladó. Bővebbet Kócsvógyi, pálinka-raktárban Aradon. 5475

Stannul rózsája és minden zenemű aphanó. Deak Béla könyv- és papírkereskedésében, Arad, Forray-utca. Telefon 502. 4421

Cement 50-60 Mm. eladó. Reisz József Alacalmánd. Telefon 5. 5409

Értékesítő, nagy és kis mennyiségben. utányos árban kapható. Jirassok iroda Lovarda-u. 2. sz. telefon 1097. vagy Lázár iroda, Haasvanger-utca 5. sz. telefon 747. 3783

Veszek használt ábrát, boros, sörös, ásványvíz és hordó dugókat 9 koronáért kilogrammonként. Kijelöléseket az Aradi Közlöny továbbítt. 5000

Ingatlan. Bérház, háttán 8%-ot jövedélmező, a belvárosban eladó. Bővebbet: Szabadság-ter 7. I. emelet. 5478

Házterem maránház a belvárosban, 4 szoba, elő, fürdőszoba, vízvezeték, villanyvilágítás, kerttel, gazdasági udvarral, hozzátartozó mellékhelyiségekkel, eladó. Cím a kiadóban. 5468

Kávéház János u. 49. sz. előmentes, jól jövedelmező ház, eladó. Bővebbet Verébócsy-u. 2. Telefon 520. 5470

Házterem, lehetőleg új, 4-8 szobás, kerttel, esetleg 2 lakással, vétele keresetiek, közvetítők közléásával. Cím a kiadóban. 5487

9 holdas szőlő kőlnával, berendezéssel nagy pincével 800 hektó hordóval, a gyoroki motorállomástól pár lépésre, cirka 80.000 korona, évi terméssel együtt eladó. Bővebbet Arad, Forray-utca 6. 5345

Az állomás közlőben egy bérház nagy telekkel eladó. Bővebbet Lovász utca 4a. 5418

Angyal u. 20. számú új ház, több lakással eladó. 5485

Különféle. Autogarage, esetleg raktárnak is kiadó. Perényi-utca 11. sz. 5465

Apróhirdetések az "Aradi Közlöny" részére felvétetnek a Messenger-boy rovában, Deák Ferenc u., Barna Béla hirdetői és hírlapirodájában Zrínyi-u. és a Koszta-utcai papírüzletben.

Egy murakózi két és fél éves mént cserélné ugyanilyen idős, esetleg idősebb murakózi kancáért a Takácsy Gaszda, Kertész. 5278

Ellátás. Kisebb iskolás leánykát, teljes ellátásra elfogad uri család, hol a német nyelvet is elsajátíthatja, zongorahasználattal. Cím a kiadóban. 5001

Intelligens urfiasságnál keres teljes ellátást urfiassány hivatalnok. Sürgős ajánlatokat kér Bródi, Vadászúrt szálloda. 5471

Gyógyászat. Hehs Vasas chininosa. Suveren szer vérzegenyiség, sápkór, szédülés, a vérszegenyiségből eredő idegbajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, általános gyengeség ellen. Paratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer málikius fertőzések és minden infekcióból eredő meg- betegedés ellen úgy leinó- teknek, mint gyermekeknek. Ár 6.- kor. Hehs Gyógyászter, Földes Gyógyászter. 12

Tyukszem és minden bórakeményedés ellen biztosan ható szer, Hehs Gyógyászter tyukszem- tapasza. A legmeggróztottabb tyukszem a tapasz párnapi használata után leválik, a gyótró fájdalom azonnal megszűnik. Ár 1 korona. Hehs Gyógyászter, Földes Gyógyászter Arad. 12

Felhívom a földbirtokos urak figyelmét, hogy

tökököt

vonatszámra, bármily mennyiségben vessek.

Szavaz, sós hal

élő halak

nagy városokban érkeztek, melyet üzletben árúsítok.

Luttyák József,

Aertalos Sándor-utca 2. Interurbán telefon 615. Péntek estétől szombat estig árva. 1066

679-1917. g. sz.

ÁRVERÉSI HIRDETÉMÉNY

Arad sz. kir. város gazdasági széke az ezelőtt Buza Istvánné által bérelt Gellindüllőbéli 826. sz. 4 hold 263 négyzetű városi terület bérlete iránt a városháza I. emeletén levő gazdasági hivatalban folyó év augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként 40 korona.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénz.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandó be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az ezelőtt Néczin Mihály által bérelt Culyalegelő 437-3. számú 4 hold 803 négyzetű városi parcella bérlete iránt a városháza I. emeletén levő gazdasági hivatalban folyó év augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként 104 korona.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénz.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandó be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az ezelőtt Néczin Mihály által bérelt Culyalegelő 437-3. számú 4 hold 803 négyzetű városi parcella bérlete iránt a városháza I. emeletén levő gazdasági hivatalban folyó év augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként 104 korona.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénz.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandó be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az ezelőtt Néczin Mihály által bérelt Culyalegelő 437-3. számú 4 hold 803 négyzetű városi parcella bérlete iránt a városháza I. emeletén levő gazdasági hivatalban folyó év augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként 104 korona.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénz.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandó be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az ezelőtt Néczin Mihály által bérelt Culyalegelő 437-3. számú 4 hold 803 négyzetű városi parcella bérlete iránt a városháza I. emeletén levő gazdasági hivatalban folyó év augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként 104 korona.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénz.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandó be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az ezelőtt Néczin Mihály által bérelt Culyalegelő 437-3. számú 4 hold 803 négyzetű városi parcella bérlete iránt a városháza I. emeletén levő gazdasági hivatalban folyó év augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként 104 korona.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénz.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandó be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az ezelőtt Néczin Mihály által bérelt Culyalegelő 437-3. számú 4 hold 803 négyzetű városi parcella bérlete iránt a városháza I. emeletén levő gazdasági hivatalban folyó év augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként 104 korona.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénz.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandó be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az ezelőtt Néczin Mihály által bérelt Culyalegelő 437-3. számú 4 hold 803 négyzetű városi parcella bérlete iránt a városháza I. emeletén levő gazdasági hivatalban folyó év augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként 104 korona.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénz.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandó be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az ezelőtt Néczin Mihály által bérelt Culyalegelő 437-3. számú 4 hold 803 négyzetű városi parcella bérlete iránt a városháza I. emeletén levő gazdasági hivatalban folyó év augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként 104 korona.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénz.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandó be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az ezelőtt Néczin Mihály által bérelt Culyalegelő 437-3. számú 4 hold 803 négyzetű városi parcella bérlete iránt a városháza I. emeletén levő gazdasági hivatalban folyó év augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként 104 korona.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénz.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandó be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az ezelőtt Néczin Mihály által bérelt Culyalegelő 437-3. számú 4 hold 803 négyzetű városi parcella bérlete iránt a városháza I. emeletén levő gazdasági hivatalban folyó év augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként 104 korona.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénz.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandó be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az ezelőtt Néczin Mihály által bérelt Culyalegelő 437-3. számú 4 hold 803 négyzetű városi parcella bérlete iránt a városháza I. emeletén levő gazdasági hivatalban folyó év augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként 104 korona.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénz.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandó be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az ezelőtt Néczin Mihály által bérelt Culyalegelő 437-3. számú 4 hold 803 négyzetű városi parcella bérlete iránt a városháza I. emeletén levő gazdasági hivatalban folyó év augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként 104 korona.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénz.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandó be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az ezelőtt Néczin Mihály által bérelt Culyalegelő 437-3. számú 4 hold 803 négyzetű városi parcella bérlete iránt a városháza I. emeletén levő gazdasági hivatalban folyó év augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként 104 korona.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénz.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandó be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az ezelőtt Néczin Mihály által bérelt Culyalegelő 437-3. számú 4 hold 803 négyzetű városi parcella bérlete iránt a városháza I. emeletén levő gazdasági hivatalban folyó év augusztus hó 27-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-ár holdanként 104 korona.